

Zakon o dajatvah za motorna vozila

I. UVOD

1. Ocena stanja in razlogi za sprejem zakona

Glavna razloga za predlog sta nekatere nejasnosti v obstoječi ureditvi plačevanja letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu in uvedba nove dajatve za odjavljena vozila, ki naj bi zagotovila večji zajem izrabljenih vozil v pooblaščenih obratih za razstavljanje izrabljenih vozil.

Obstoječi Zakon o letni dajatvi za uporabo vozil v cestnem prometu (ZLDUVCP, Uradni list RS št. 57/2008) je potrebno zaradi nejasnosti posameznih določil dopolniti in odpraviti neskladja, ki so se pokazala tekom izvajanjem zakona.

Na osnovi tujih izkušenj in priporočil Računskega sodišča je potrebno za doseganje večje učinkovitosti zagotavljanja pogojev za doseganje ciljev v sistemu ravnanja z izrabljenimi vozili uvesti dajatev na odjavljeno vozilo. Ta dajatev se uvede samo za določeno kategorijo vozil.

Zato se predlaga, da se sprejme nov Zakon o dajatvah za motorna vozila, ki bo nekoliko dopolnil ureditev sedanje letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu in uvedel novo dajatev za odjavljena vozila.

V nadaljevanju je navedena natančnejša ocena stanja in razlogi za sprejem zakona po obeh vsebinah.

1.1. Dajatev na uporabo vozil v cestnem prometu

Obstoječi Zakon o letni dajatvi za uporabo vozil v cestnem prometu (ZLDUVCP, Uradni list RS št. 57/2008, ureja obveznost plačevanja letne dajatve za uporabo v Republiki Sloveniji registriranih motornih in priklopnih vozil v cestnem prometu (v nadaljnjem besedilu: letna dajatev), način določitve višine letne dajatve, oprostitve plačila, vračilo sorazmernega deleža letne dajatve, nadzor nad plačevanjem ter postopki v zvezi z obveznostjo plačevanja letne dajatve.

ZLDUVCP prenaša v slovenski pravni red Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 1999/62/ES z dne 17. junija 1999 o cestnih pristojbinah za uporabo določene infrastrukture za težka tovorna vozila (UL L št. 187 z dne 20. 7. 1999, str. 42), kot je bila spremenjena z Direktivo 2006/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o spremembi Direktive 1999/62/ES o cestnih pristojbinah za uporabo določene infrastrukture za težka tovorna vozila (UL L št. 157 z dne 9. 6. 2006, str. 8), v delu, ki se nanaša na področje obdavčitve vozil.

ZLDUVCP določa, da prihodki od letne dajatve pripadajo proračunu Republike Slovenije, vendar je dopolnitev Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v prometno infrastrukturo (Uradni list RS, št. 28/10, 85/11 in 40/12 – ZUJF) določila, da se v proračunu Republike Slovenije določi način zagotavljanja namenskih sredstev za izvedbo investicij in vzdrževanja prometne infrastrukture v obdobju od leta 2010 do leta 2023 in določil da so viri za pokrivanje naloge plačila iz naslova letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu in koncesijske dajatve Luke Koper d.d., ki pripada Republiki Sloveniji. Iz tega razloga se sedanji zakon dopolnjuje in določi, da so prihodki od letne dajatve namenska sredstva za izvedbo investicij in vzdrževanje prometne infrastrukture tudi po letu 2023.

ZLDUVCP določa, da je zavezanec za plačilo letne dajatve fizična ali pravna oseba, na katero je vozilo registrirano in da se letna dajatev plačuje enkrat letno za uporabo v Republiki Sloveniji

registriranih motornih in priklopnih vozil v cestnem prometu. Višina letne dajatve je določena za posamezne kategorije oziroma podkategorije motornih in priklopnih vozil glede na podatke, razvidne iz veljavnega prometnega dovoljenja, in drugih evidenc ter listin, določenih s predpisi o vozilih. V tem delu se rešitev dopolni tako, da je kategorija razvidna sedaj samo iz evidence o vozilih, ki je postavljena na osnovi Zakona o vozilih. Omenjena evidenca vsebuje vse potrebne tehnične podatke o vozilih.

Pri določanju višine sedanje letne dajatve se upoštevajo naslednja merila, ki se s predlogom novega zakona ne spreminjajo:

- za motorna kolesa in osebne avtomobile – prostornina motorja vozila;
- za avtobuse – število sedežev;
- za tovorna vozila – največja dovoljena masa;
- za vlečna vozila – nazivna moč motorja vlečnega vozila, največja dovoljena masa ali največja dovoljena masa skupine vozil;
- za priklopna vozila – največja dovoljena masa.

Pri določanju višine letne dajatve za posamezne kategorije oziroma podkategorije vozil se kot merilo upoštevata tudi emisije onesnaževal zraka in način vzmetenja vozil.

Podrobnejši način določanja letne dajatve ter višino letne dajatve za posamezne kategorije oziroma podkategorije vozil je določila Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) v Uredbi o načinu določanja in višini letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu ob upoštevanju, da višina letne dajatve za posamezno kategorijo oziroma podkategorijo vozil ni nižja od najnižje, določene v Prilogi I, ki je sestavni del sedanjega zakona in tudi novega zakona.

Pri določanju višine letne dajatve za vlečna vozila lahko vlada v predpisu iz prejšnjega odstavka za vsa vlečna vozila upošteva zgolj eno od meril iz četrte alineje. Pri izbiri merila upošteva tehnične možnosti za izvedljivost obračuna letne dajatve z uporabo podatkov.

Vlada lahko za vozila, ki samo občasno vozijo po javnih cestah v Republiki Sloveniji in jih uporabljajo fizične ali pravne osebe, katerih glavna dejavnost ni prevoz blaga, določi višino letne dajatve, ki je nižja od najnižje, določene v Prilogi I tega zakona, ali določi oprostitev plačila letne dajatve, če prevozi, ki se opravljajo s temi vozili, ne povzročajo motenj v konkurenci in če Evropska komisija s tem soglaša.

Sedanji zakon in tudi novi zakon določa vozila, za katera se letna dajatev ne plačuje ali se plačuje nižja letna dajatev.

Nižja letna dajatev v višini 20 % letne dajatve za posamezne kategorije oziroma podkategorije motornih in priklopnih vozil se plačuje za vozila s statusom starodobnega vozila.

Za plačevanje nižje letna dajatev v višini 50 % letne dajatve za osebne avtomobile je v sedanjem zakonu določeno, da se plačuje za eno vozilo, ki je v lasti družine, ki ima štiri ali več otrok. Pri tem je sedaj določeno, da morajo biti za družino, ki ima štiri ali več otrok izpolnjeni pogoji iz 70. člena Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo in 10/08), ki je prenehal veljati in ga je nadomestil nov Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (Uradni list RS, št. 26/2014).

Zaradi jasnosti obstoječega zakona in poenotenja izvajanja zakona je potrebno jasneje določiti, katera so dokazila s katerimi se dokazuje družina, ki ima štiri ali več otrok. V sedanji praksi je bilo različno razumljeno glede določanja članov družine in predvsem glede bivališča posameznega člana družine.

Prav tako je zaradi jasnosti potrebno zamenjati določilo »osebni avtomobil« z »osebno vozilo«, kot ga določa Zakon o vozilih.

Varuh človekovih pravic je podal pobudo, v povezavi s predlogom na spletnem portalu predlagam.vladi.si, v zvezi s pogoji za uveljavitev oprostitev plačila letne dajatve za vozila za prevoz invalidov, da se spremeni prvi odstavek 7. člena, saj ni nobene razumske povezave med tehničnimi karakteristikami vozila (delovna prostornina motorja, zahtevana dodatna opremljenost vozila) in invalidnostjo. Bistvena okoliščina za to pravico je namreč invalidnost in ne delovna prostornina motorjev ali tehnične karakteristike vozila.

Zaradi jasnosti in uskladitve z Zakonom o davku na motorna vozila, ki določa kategorije invalidov, ki so oproščeni plačila davka na novo nabavljena vozila je potrebno uskladiti kategorije invalidov predvsem pri otrocih z motnjami v telesnem in duševnem razvoju in izenačiti pogoje dokazovanja tega statusa tudi z Zakonom o davku na motorna vozila. Zakon o davku na motorna vozila določa, da se oprostitev uveljavlja na podlagi odločbe centra za socialno delo o priznanju dodatka za nego otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo, v skladu z zakonom, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke.

Pri oprostitvi plačila letne dajatve za poslovno nesposobne polnoletne upravičence je zaradi jasnosti potrebno določiti, da upravičenec prebiva pri njegovem skrbniku. Iz podobnih razlogov je potrebno določiti tudi pri mladoletnih upravičencih, da lahko oprostitev uveljavljajo upravičenčevi starši, kadar otrok ne prebiva pri obeh starših, pa tisti od staršev, pri katerem otrok prebiva, oziroma druga oseba, ki dokaže, da otrok prebiva pri njej.

Invalidske organizacije s prizanim statusom v okviru svoje dejavnosti izvajajo tudi pomoč in oskrbo oseb z motnjami v duševnem razvoju, le te osebe pa ni nujno da so na invalidskem vozičku, prav tako je moralo vozilo izpolnjevati določene tehnične pogoje. Iz navedenih razlogov se iz predloga zakona umika obveza, da mora biti vozilo prirejeno za prevoz invalida na invalidskem vozičku. Oprostitev plačila letne dajatve za invalidske organizacije se uveljavlja na podlagi potrdila o statusu invalidske organizacije, ki ga izda ministrstvo, pristojno za invalide. Invalidska organizacija lahko uveljavlja oprostitev plačila letne dajatve za več osebnih vozil, ki se uporabljajo za prevoz oseb, ki jih določa zakon za oprostitev plačila z naslova invalidnosti in so registrirana na invalidsko organizacijo.

1.2. Dajatev na odjavljeno vozilo

Dajatev na odjavljeno vozilo se sedaj ne plačuje.

Dajatev na odjavljeno vozilo se uvaja zaradi preprečevanja zlorab inštrumenta odjave vozila iz prometa in na osnovi tujih izkušenj ter priporočil Računskega sodišča, ki je izvedlo revizijo sistema ravnanja z izrabljenimi vozili. Zasnovana je z osnovnim namenom preprečevanja zlorabe inštrumenta odjave vozila iz prometa in s tem zagotavljanju večjega zajema izrabljenih vozil v razgradnjo. Poleg tega, da je učinkoviti zajem izrabljenih vozil v razgradnjo ključen za preprečevanje onesnaževanja okolja z izrabljenimi vozili in doseganje predpisanih okoljskih ciljev, je nujen tudi za ažurnost in točnost evidenc o vozilih ter preprečevanje sive ekonomije in dela na črno na področju ravnanja z izrabljenimi vozili.

Na območju EU nastane letno okrog 14 milijonov ton izrabljenih vozil. Glede na to, da motorno vozilo vsebuje nevarne snovi (svinec, živo srebro, kadmij, šestvalentni krom, olja, tekočine proti zmrzali, zavorne tekočine, gorivo, akumulatorji in druge snovi), je motorno vozilo, ko postane izrabljeno, nevaren odpadki. Zaradi hitro naraščajočih količin izrabljenih vozil in vsebnosti nevarnih snovi v njih, je bilo nujno vprašanje teh odpadkov obravnavati posebej in prednostno ter enotno za celotno EU.

Leta 2000 je bila tako sprejeta direktiva 2000/53 Evropskega parlamenta in Sveta o izrabljenih motornih vozilih, z osnovnim ciljem zagotoviti preprečevanje onesnaževanja okolja z izrabljenimi vozili in povečati njihovo predelavo in recikliranje. Preprečevanje onesnaževanja okolja z izrabljenimi vozili temelji na:

- omejitvah uporabe nevarnih snovi pri proizvodnji motornih vozil,
- ukrepih, ki zagotavljajo oddajo izrabljenih vozil v pooblaščen obrate in
- zahtevah glede izločitve nevarnih snovi iz izrabljenih vozil.

Za doseganje večje predelave in recikliranja izrabljenih vozil pa so bili določeni deleži ponovne uporabe, predelave in recikliranja, ki morajo biti pri razgradnji doseženi. Od leta 2015 dalje je tako pri razgradnji izrabljenih vozil potrebno ponovno uporabiti in reciklirati 85 % mase praznega vozila in ponovno uporabiti in predelati (recikliranje je v skladu z Uredbo o odpadkih predelava odpadkov) 95 % mase praznega vozila.

Z vstopom Slovenije v Evropsko Unijo je bila direktiva prenesena tudi v naš pravni red. Način ravnanja z izrabljenim vozilom določa *Uredba o izrabljenih vozilih* (Uradni list RS št. 32/1). Skladno z uredbo mora zadnji lastnik motornega vozila, ki je izrabljeno, le-tega oddati obratu za razstavljanje izrabljenih vozil. Sistem razgradnje izrabljenih vozil je bil v Sloveniji vzpostavljen maja 2004 in temelji poleg izločevanja nevarnih snovi tudi na čim večji ponovni uporabi in recikliranju izrabljenih vozil. Predpogoj za to pa je zagotovitev njihovega ločenega zbiranja. Uredba o izrabljenih vozilih določa, da mora zadnji imetnik izrabljeno vozilo oddati na zbiralnem mestu ali v obratu za razstavljanje, ki izvaja tudi prevzem izrabljenih vozil. Izrabljeno vozilo je prepovedano pustiti v naravnem okolju, ga odvreči, razstaviti ali z njim drugače nenadzorovano ravnati. Izrabljena vozila se smejo razstavljati le v obratih za razstavljanje. Lastniki izrabljenih vozil z njihovo oddajo v obrate za razstavljanje ključno prispevajo k preprečevanju onesnaževanja, storitev razgradnje izrabljenih vozil pa je za zadnjega lastnika motornega vozila brezplačna. Ob predaji vozila v razgradnjo prejme lastnik potrdilo o uničenju vozila, s katerim odjavi vozilo iz prometa.

V obratih za razstavljanje se iz izrabljenih vozil najprej odstranijo nevarne snovi in materiali ter sestavni deli, ki vsebujejo nevarne snovi. Izrabljeno vozilo se razstavi zaradi pridobivanja sestavnih delov za ponovno uporabo, recikliranja sestavnih delov motornih vozil, njihove oddaje v drobljenje ali oddaje v predelavo ali odstranjevanje.

Zaradi zagotavljanja preprečevanja onesnaževanja okolja in tveganja za zdravje ljudi je potrebno zagotoviti, da vsako odzemanje sestavnih delov vozil poteka nadzorovano in sledljivo. V splošnem se deli vozila iz vozila odzema v okviru opravljanja dejavnosti servisiranja in vzdrževanja vozil. Vozila, ki se razstavljajo za namen odvzema delov ali materialov se obdelujejo kot odpadki torej skladno s pravili, ki jih določa predpis o izrabljenih vozilih, zainteresirani lastniki vozil pa lahko sestavne dele pridobijo v obratih za razstavljanje. Samo tako je mogoče zagotavljati ustrezno ravnanje z nevarnimi snovmi in preprečevanje morebitnega vpliva teh snovi na okolje in zdravje ljudi in nadzor nad tem.

Trenutno v Sloveniji obratuje 17 obratov za razstavljanje izrabljenih vozil, ki so za to dejavnost pridobili okoljevarstvena dovoljenja. Letno se v njih razgradi okrog 6.500 izrabljenih vozil letno.ocene, ki so bile narejene ob začetku izvajanja sistema ravnanja z izrabljenimi vozili v Sloveniji in podatki o letno novo registriranih vozilih pa kažejo na nastanek 30.000 – 40.000 izrabljenih vozil na leto. Število razgrajenih izrabljenih vozil od teh ocen bistveno odstopa. Med inšpekcijskimi in drugimi aktivnostmi, ki so bile izvedene, je bila kot bistven dejavnik, ki onemogoča učinkovito delovanje sistema razgradnje izrabljenih vozil ugotovljena zloraba instrumenta odjave vozila iz prometa na podlagi »izjave o lokaciji«. Izjava s katero lastnik motorno vozilo začasno odjavi iz prometa, se v veliko primerih zlorablja tako, da se z njo odjavljajo iz prometa vozila, ki jih kasneje zadnji lastniki oddajo v nelegalno razgradnjo ali drugo nepooblaščenno ravnanje.

Dejstvo je, da se tudi v ostalih državah članicah soočajo s tem, da velik delež nastalih izrabljenih vozil ni zajet v okviru vzpostavljenega sistema razgradnje. Že poročilo Evropskega parlamenta¹ iz leta 2007, o trenutnem stanju glede izvajanja Direktive 2000/53/EU o izrabljenih vozilih v državah članicah, uvodoma povzema naslednje glavne razloge za to:

- izvoz rabljenih motornih vozil preden dosežejo konec življenjske dobe, ki je pomemben (in verjetno naraščajoč) dejavnik avtomobilskega trga na območju EU,
- legalno prodajo rabljenih vozil kot način prikritja nelegalne dejavnosti (izvoz poškodovanih ali ukradenih vozil),
- veliko število izrabljenih vozil se razgradi na nelegalen način zaradi pridobivanja ekonomsko zanimivih sestavnih delov in relativno visokih cen sekundarnih surovin,
- izrabljena vozila se v posameznih primerih še vedno raje zapuščajo kot predpisano razgrajujejo in

¹ ELV Directive – An Assessment of the Current State of Implementation by the Member States; IP/A/ENVI/ST/2006-29; European parliament, Policy Department, Economic and Scientific Policy, March 2007

- še vedno je prisotno garažiranje izrabljenih vozil raje kot njihova oddaja v razgradnjo.

Še posebej omenjena študija izpostavlja, da več izrabljenih vozil »ponikne« v državah članicah, kjer je možna začasna deregistracija in odjava vozila iz prometa kot v državah članicah, kjer je vozilo registrirano za celotno življenjsko obdobje, ne glede na to ali je v prometu ali ne.

Skladno s prakso v drugih državah članicah je edini učinkoviti ukrep, ki zagotavlja učinkoviti zajem izrabljenih vozil v razgradnjo uveljavitev ustreznega finančnega inštrumenta. V večini držav EU lastnik vozila plačuje periodično finančno obremenitev, ki zagotavlja, da lastnik izpolnjuje vse obveznosti z vozilom v njegovem celotnem življenjskem obdobju. Te obveznosti je razbremenjen ko vozilo proda ali ga odda v razgradnjo.

Nova dajatev na odjavljeno vozilo je tako zasnovana z osnovnim namenom preprečevanja zlorabe inštrumenta odjave vozila iz prometa in s tem zagotavljanju večjega zajema izrabljenih vozil v razgradnjo. Poleg tega, da je učinkoviti zajem izrabljenih vozil v razgradnjo ključen za preprečevanje onesnaževanja okolja z izrabljenimi vozili in doseganje predpisanih okoljskih ciljev, je nujen tudi za ažurnost in točnost evidenc o vozilih, preprečevanje sive ekonomije in dela na črno na področju ravnanja z izrabljenimi vozili.

V okviru revizije zagotovitve učinkovitosti zagotavljanja pogojev za doseganje ciljev v sistemu ravnanja z izrabljenimi vozili, je zaradi zgoraj navedenih razlogov od ministrstev pristojnih za okolje in za infrastrukturo popravljalne ukrepe zahtevalo tudi Računsko sodišče RS. V zahtevi za predložitev odzivnega poročila je Računsko sodišče RS naložilo Ministrstvu za okolje in prostor, da mora skupaj z ministrstvom pristojnim za infrastrukturo, in po potrebi v sodelovanju z drugimi pristojnimi ministrstvi, za sprejem ukrepov, ki bodo pripomogli k večjemu zajemu izrabljenih vozil predložiti načrt aktivnosti, ki bodo pripomogli k večjemu zajemu izrabljenih vozil v razgradnjo in preprečili zlorabe izjave o lokaciji vozila (na primer uvedba finančnega inštrumenta).

Celotno revizijsko poročilo Računskega sodišča je dosegljivo na spletni strani:

<http://www.rs-rs.si/rsrcs/rsrs.nsf/l/9F7D997848B7F72FC1257F0F004FC183>

V nadaljevanju je podan povzetek revizijskega poročila Ravnanje z izrabljenimi vozili v delu, ki se nanaša na zajem izrabljenih vozil v razgradnjo:

»Računsko sodišče je izvedlo revizijo učinkovitosti zagotavljanja pogojev za doseganje ciljev v sistemu ravnanja z izrabljenimi vozili. Obdobje, na katero se nanaša revizija, vključuje leti 2012 in 2013. Računsko sodišče je za revidiranja določilo Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, ki od 18. 9. 2014 nadaljuje z delom kot Ministrstvo za okolje in prostor, ter Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, ki od 18. 9. 2014 nadaljuje z delom kot Ministrstvo za infrastrukturo.

V reviziji je računsko sodišče preverilo, ali je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje vzpostavilo sistem, ki omogoča zajem čim večjega števila izrabljenih vozil v sistem ravnanja z izrabljenimi vozili, organizirano zbiranje, prevzem in obdelavo izrabljenih vozil na okoljevarstveno sprejemljiv način ter doseganje predpisanih odstotkov ponovne uporabe, recikliranja in predelave z enakopravno obravnavo vseh udeležencev, ki so vključeni v sistem ravnanja z izrabljenimi vozili. Računsko sodišče se je osredotočilo tudi na vzpostavitev informacijskega sistema o ravnanju z izrabljenimi vozili, na vodenje evidenc podatkov o izrabljenih vozilih in poročanje udeležencev ter na nadzor nad delovanjem sistema ravnanja z izrabljenimi vozili in nad spremljanjem doseganja ciljev ravnanja z izrabljenimi vozili. V reviziji je računsko sodišče preverilo tudi, ali je Ministrstvo za infrastrukturo in prostor predlagalo v sprejem predpise, ki bi opredelili izjavo o lokaciji vozila na način, ki bi onemogočal zlorabe tega inštrumenta, in ocenilo, kako je bila vzpostavljena povezava med informacijskim sistemom o ravnanju z izrabljenimi vozili (v nadaljevanju: spletna aplikacija SARA) in evidenco registriranih vozil.

Računsko sodišče je prikazalo tudi različne prakse držav članic Evropske unije glede ravnanja z izrabljenimi vozili, s poudarkom na možnosti odjave vozil iz prometa in ukrepih držav za večji zajem izrabljenih vozil v organiziran sistem ravnanja z izrabljenimi vozili.

Računsko sodišče je ocenilo, da ne Ministrstvo za kmetijstvo in okolje ne Ministrstvo za infrastrukturo in prostor nista bila učinkovita pri zagotavljanju pogojev za doseganje ciljev v sistemu ravnanja z

izrabljenimi vozili v letih 2012 in 2013.

Sprememba sistema ravnanja z izrabljenimi vozili z gospodarske javne službe na razširjeno odgovornost proizvajalca v letu 2012 ni prinesla večjega zajema izrabljenih vozil v razstavljanje. Zajem izrabljenih vozil v obrate za razstavljanje je bil v letih 2012 in 2013 zelo nizek. Tudi obseg zmogljivosti obratov za razstavljanje je bil majhen, saj je bila v letih 2012 in 2013 v obrate za razstavljanje zajeta le okoli desetina izrabljenih vozil glede na skupno zmogljivost vseh obratov za razstavljanje.

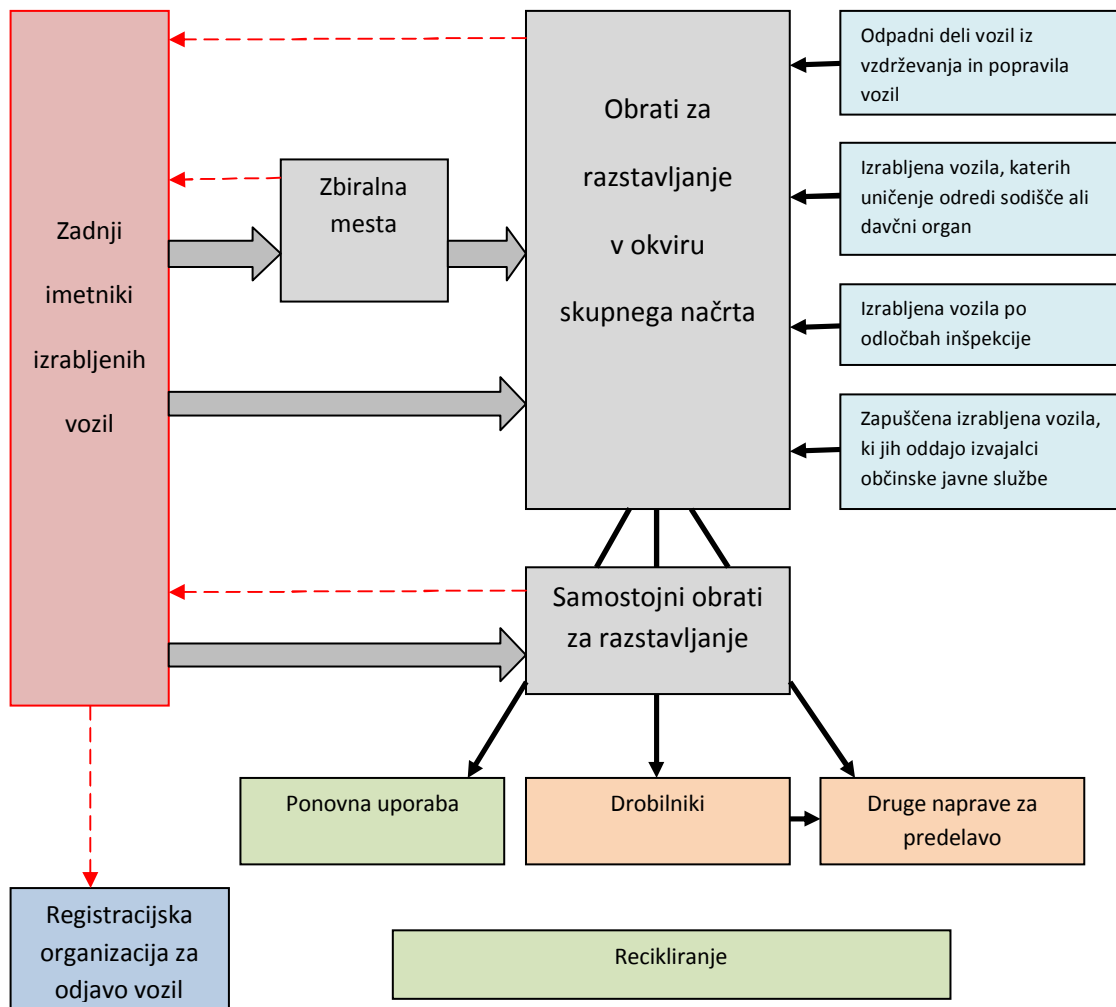
Vsako leto se je skupno število aktivnih izjav o lokaciji vozila povečevalo, tako da jih je bilo 31. 12. 2013 v evidenci registriranih vozil evidentiranih že okrog pol milijona. Za del teh vozil obstaja tveganje, da so bila prodana in/ali razstavljena na nelegalen način, izven organiziranega sistema ravnanja z izrabljenimi vozili, in na način, ki ni v skladu s pravili okoljsko sprejemljivega razstavljanja izrabljenih vozil.

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje v letih 2012 in 2013 vsebinsko in tehnološko ni nadgradilo spletne aplikacije SARA tako, da bi vsi zavezanci za poročanje vanjo sporočali podatke o ravnanju z izrabljenimi vozili in da bi omogočala izvajanje poročevalskih obveznosti Republike Slovenije do Evropske komisije. Na ta način ni bilo mogoče izvajati sprotnega nadzora nad zbiranjem in obdelavo izrabljenih vozil, zlasti glede doseganja ciljev glede ponovne uporabe in predelave ter ponovne uporabe in recikliranja.

Nadgradnja spletne aplikacije SARA ni bila izvedena tako, da bi omogočala pregledovanje in obravnavo izjav o lokaciji vozila in povratno povezavo te aplikacije z evidenco registriranih vozil, ki je bila v domeni Ministrstva za infrastrukturo in prostor. Ministrstvo za infrastrukturo in prostor do konca leta 2013 s sodelovanjem drugih resornih ministrstev ni začelo s postopki uvedbe letne dajatve na lastništvo vozila ob sočasni ukinitvi izjave o lokaciji vozila.

Računsko sodišče je od Ministrstva za okolje in prostor in Ministrstva za infrastrukturo zahtevalo predložitev odzivnih poročil, v katerih morata izkazati popravljalne ukrepe za odpravo nesmotnosti, in podalo priporočila za učinkovitejše ravnanje z izrabljenimi vozili.«

Proces ravnanja z izrabljenimi vozili

Legenda:

Potrdilo o uničenju vozila

Izrabljena vozila

2. Cilji, načela in poglavitne rešitve predloga zakona

2.1. Cilji zakona

Glavni cilji zakona so naslednji:

1. Zaradi jasnosti odpraviti obstoječe pomanjkljivosti in nejasnosti sistema plačevanja letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu in pri tem tudi upoštevati predloge varuha človekovih pravic glede uporabe vozil s strani invalidov in invalidskih organizacij.
2. Omogočanje poenostavitve postopkov v zvezi s plačilom letne dajatve, vračilom sorazmernega dela oziroma odločanjem o oprostitvah plačila.
3. Delni prenos Direktive 99/62/ES glede višine letne dajatev, ki se plačujejo za težka tovorna vozila.
4. Uvedba nove dajatve za vozila, ki so bila odjavljena v skladu z zakonom, ki ureja motorna vozila. Ta dajatev naj bi preprečila zlorabe inštrumenta odjave vozila iz prometa ter zagotovila večji zajem izrabljenih vozil v razgradnjo. Poleg tega bi posredno prispevala k zagotavljanju ažurnosti in točnosti evidenc o vozilih ter k preprečevanju sive ekonomije in dela na črno na področju ravnanja z izrabljenimi vozili.
5. Način določitve višine dajatve za odjavljeno vozilo, nadzor nad plačevanjem ter postopki v zvezi z obveznostjo plačevanja dajatve za odjavljeno vozilo.

2.2. Načela zakona

Najpomembnejša načela zakonskega predloga, so sledeča:

1. plačilo letne dajatve glede na uporabo vozila v prometu in odpravo nejasnosti v sedanjem sistemu plačevanja letne dajatve;
2. odmera letne dajatve glede na tehnične značilnosti vozila;
3. spodbujanje uporabe ekološko ustrežnejših vozil v prometu z upoštevanjem ekološke čistosti motorja pri določanju višine dajatev;
4. spodbujanje mobilnosti invalidnih oseb preko instituta uveljavljanja oprostitev za določene kategorije zavezancev;
5. načelo odprave administrativnih ovir ter poenostavitve postopkov;
6. plačilo dajatve na odjavljeno vozilo glede na lastništvo odjavljenega vozila;
7. spodbujanje lastnikov odjavljenega vozila, da se vozilo razgradi v skladu s predpisi o varstvu okolja in da se s tem poveča učinkovitosti zagotavljanja pogojev za doseganje ciljev v sistemu ravnanja z izrabljenimi vozili;

2.3. Poglavitne rešitve zakona

V vsebinskem pogledu glede letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu zakon ne odstopa bistveno od že veljavnih in uveljavljenih rešitev obstoječe ureditve, ki v dosedanjih letih glede splošnega sistema ni bila deležna številnih kritik. To je tudi razlog za ohranitev že obstoječe organizacijske strukture in sistema letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu.

Obstoječi sistem se je dopolnil v delih, kjer je v praksi lahko prihajalo do različnih razumevanj besedila in posledično izvajanje zakonodaje. Iz teh razlogov je dopolnjeno področje, ki določa, za katera vozila se ne plača letna dajatev pri vozilih diplomatskih in konzularnih predstavništev in bolj natančno opredeli oprostitev pri velikih družinah.

Uredi se tudi področje oprostitev pri invalidih in invalidskih organizacijah, kjer je predlagano, da se sedanje tehnične lastnosti vozil glede na prostornino bencinskega ali dizelskega motorja in vrsto menjalnika odstranijo in se določi enotna omejitev osebnega vozila samo na moč motorja do vključno 130 kW. Prav tako bodo ne glede na moč motorja še naprej oproščena osebna vozila, prirejena za prevoz invalidke oziroma invalida (v nadaljnjem besedilu: invalid) na invalidskem vozičku.

Navedene omejitve glede moči motorja in prirejenosti osebnih vozil za prevoz invalida na invalidskem vozičku se pri invalidskih organizacijah ne bo upošteva.

V veljavi ostaja nespremenjen sistem določitve višine letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu tako za osebna vozila, kot za tovorna vozila, kjer se upoštevajo ekološke značilnosti vozila,

tako da ima vozilo z manj emisijami določen večji popust in tehnične značilnosti vozil predvsem vzmetenje vozil, ki vpliva na dinamično obremenitev cestišč. Sedanja rešitev, ki stimulira nabavo vozil z manj emisijami in boljšim vzmetenjem tako ostaja v veljavi in ima tako tudi dolgoročno nedvomno izjemno splošno družbeno podporo. Pri dajatvah za tovorna vozila se ohranjajo določbe Direktive 99/62/ES, ki določajo minimalno višino, ki jo država lahko določi.

Letna dajatev na uporabo vozil v cestnem prometu se plačuje enkrat letno od cestnih motornih in priklopnih vozil, ki so registrirana v Republiki Sloveniji. Njena višina je odvisna od z zakonom določenih tehničnih značilnosti konkretnega vozila, v odvisnosti od kategorije posameznega vozila. Tako je za osebna motorna vozila ključna prostornina motorja vozila, za tovorna vozila pa največja dovoljena masa vozila. Vsi podatki, pomembni za določanje višine letne dajatve, so že sedaj razvidni iz informacijskega sistema, ki je vzpostavljen na področju vozil na osnovi zakonodaje o vozilih, tako da pri plačilu ne bo več potrebno dokazovati karakteristik vozila s prometnim dovoljenjem ali drugimi listinami.

Sistem določitve višina letne dajatve ostaja nespremenjen in jo vlada podrobneje določila s podzakonskim aktom.

Tako kot do sedaj bo na podlagi vsebinskih okvirov, določenih z zakonom, vlada s podzakonskim aktom določila podrobnejši način določanja višine letne dajatve ter višino za posamezne kategorije oziroma podkategorije motornih in priklopnih vozil.

V popolnosti se ohranja tudi določila za vozila, za katera se letna dajatev ne plačuje. Mednje sodijo npr. vozila, ki imajo vgrajen samo električni pogonski motor, traktorji, vozila interventnih služb (vozila obrambe, civilne zaščite, gorske reševalne službe, policijska, gasilska vozila, vozila nujne medicinske pomoči) ter vozila predstavništva drugih držav oziroma mednarodnih organizacij v Republiki Sloveniji.

V skladu z zakonom je mogoče uveljavljati oprostitev plačila letne dajatve. To možnost imajo določene kategorije invalidnih oseb in invalidske organizacije, ki imajo status priznan s strani ministrstva pristojnega za invalide. Postopek za uveljavljanje oprostitev ter za odločanje o oprostitvah je v predlogu zakona natančneje urejen.

Letna dajatev se plača enkrat letno za obdobje dvanajstih mesecev. Vplačilo se opravi neposredno pri upravni enoti ali pri pooblaščenim pravni ali fizični osebi za opravljanje postopkov registracije motornih vozil (v nadaljevanju: pooblaščenec). Poleg tega pa stranke lahko opravijo plačilo tudi neposredno na predpisan vplačilni račun. V primeru, da se vozilo registrira za obdobje, krajše od enega leta, se obračuna zgolj sorazmerni del dajatve, ki ustreza mesečnemu obdobju registracije oziroma veljavnosti prometnega dovoljenja. Prav tako se v primeru odjave vozila pred potekom dvanajstmesečnega obdobja oziroma obdobja, za katero se je dajatev plačala, stranki na podlagi njene vloge vrne sorazmerni del plačane letne dajatve.

Za namene obračuna in nadzora nad vplačili imajo subjekti, pristojni za pobiranje plačil (upravne enote, pooblaščenec) brezplačen dostop do vseh potrebnih tehničnih podatkov o vozilih v evidenci registriranih vozil. S tem je spoštovano načelo varstva osebnih podatkov, saj se zbirajo in obdelujejo le tehnični podatki o vozilih. Za namene pobiranja letne dajatve namreč ni pomembno, kdo je plačal letno dajatev, temveč za katero vozilo je bila dajatev plačana. Če letna dajatev ni plačana, se prometno dovoljenje za vozilo ne podaljša.

V zvezi z novim zakonom je predviden sprejem dveh novih podzakonskih predpisov. Izdan naj bi bil predpis vlade, ki bo podrobneje urejal način določanja letne dajatve v okviru zakonskih kriterijev ter višino letne dajatve z ozirom na kategorije oziroma podkategorije vozil. Drugi predpis pa je pravilnik ministra o vsebini in obliki potrdila o plačani letni dajatvi, oprostitvi plačila letne dajatve, oziroma ugotovitvi, da se za vozilo letna dajatev ne plača. Do njune izdaje bosta ostala v veljavi obstoječa predpisa na osnovi sedanjega zakona.

Predlog zakona uvaja novo dajatev na odjavljeno vozilo in predlaga v nadaljevanju navedene rešitve.

Dajatev na odjavljeno vozilo se uvede samo za naslednje kategorije vozil:

- M1 vozila za prevoz potnikov z največ osmimi sedeži poleg voznikovega sedeža;
- N1 vozila za prevoz blaga z največjo maso do vključno 3,5 tone;

- L2e trikolesna vozila:
 - o »mopedi« (kolesa z motorjem) katerih največja konstrukcijsko določena hitrost ne presega 45 km/h in ki imajo naslednje značilnosti:
 - (i) Pri dvokolesnih vozilih z motorjem, katerega:
 - delovna prostornina ne presega 50 cm³ pri motorju z notranjim zgorevanjem, ali
 - največja trajna nazivna moč ne presega 4 kW pri elektromotorju;
 - (ii) Pri trikolesnih vozilih z motorjem, katerega:
 - delovna prostornina ne presega 50 cm³ pri motorju na prisilni vžig, ali
 - največja nazivna moč ne presega 4 kW pri drugih motorjih z notranjim zgorevanjem, ali
 - največja trajna nazivna moč ne presega 4 kW pri elektromotorju.

Zavezanec za plačilo dajatve na odjavljeno vozilo bo lastnik odjavljenega vozila. Do obveznosti plačila letne dajatve na odjavljeno vozilo ne bo prišlo, če bo lastnik odjavljenega vozila ravnal v skladu z določili predloga zakona.

Konec leta 2015 je bilo v Republiki Sloveniji registriranih 1.437.503 vozil vseh kategorij. Pri 1.264.395 oziroma 88 % vozilih je uporabnik tudi lastnik vozila. Povedano drugače, da 12 % vozil ni v lasti uporabnikov.

Od 1.437.503 vseh vozil je 1.169.480 vozil (dobrih 81 % vseh vozil), ki zapadejo v kategorijo za plačilo dajatve za odjavljeno vozilo.

Pregled števila vozil po posamezni kategoriji, kjer bo nastala obveza za plačilo dajatve za odjavljeno vozilo, če lastnik vozila ne bo ravnal v skladu z določili tega zakona:

Kategorija vozil	Število vozil	Število vozil, kjer je uporabnik isti kot lastnik	Ujemanje lastnika z uporabnikom v %
M1	1.099.283	938.259	85,35
N1	70.069	54.436	77,68
L2e	128	120	93,75
Skupaj	1.169.480	992.815	84,89

Vir: <https://nio.gov.si/nio/data/>

Ko bo vozilo na osnovi Zakona o motornih vozilih odjavljeno (Uradni list RS, št. 106/10 in 23/15), bo v okviru evidence registriranih vozil (MRVL) to vozilo dobilo status »odjavljeno vozilo«. Z dnem odjave se začnejo šteti dnevi (eno leto), ko bo lastnik odjavljenega vozila (ki je zapisan v MRVL) dobil plačilni nalog za plačilo dajatve na odjavljeno vozilo.

Predlog zakona dopušča tudi možnost enkratnega plačila dajatve v višini 500 eur. Na tak način se lahko lastnik reši nadaljnega plačevanja te dajatve. Glavni razlogi, da zakon omogoča to možnost so v primerih, ko lastnik vozila postane žrtev zlorabe kupcev, ki jih v celoti pooblasti, da v njegovem imenu opravijo tudi spremembo lastništva vozila, ki pa je dejansko nikoli ne opravijo. Bivši lastnik pa ravno tako ne razpolaga več z dokumenti vozila niti s kupoprodajno pogodbo.

Obvestilo o plačilu bo posredovala Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo (DRSI), v petnajstih dneh po nastanku obveznosti plačila. Lastnik mora plačilo izvesti v roku 30 dni po prejemu zahtevka.

Nadzor nad plačevanjem bo izvajala DRSI in v primerih, če znesek obračunane dajatve za odjavljeno vozilo ni plačan ali ni plačan v celoti, bo predala zadevo organu, pristojnemu za izterjavo davčnih obveznosti.

V kolikor bo lastnik odjavljenega vozila vozilo prodal, bo moral, v skladu z Zakona o motornih vozilih, to prijaviti registracijski organizaciji (upravna enota), ki bo spremembo lastništva uredila v evidenci MRVL. Ob menjavi lastnikov odjavljenega vozila in sprotne urejanju lastništva na registracijskih organizacijah bo položnico za plačilo dajatve na odjavljeno vozilo (po poteku 1 leta od prve odjave vozila) dobil trenutni lastnik vozila.

Obveznost plačila dajatve za odjavljeno vozilo bo prenehala, ko bo vozilo dano v razgradnjo ali bo zanj plačana dajatev v enkratnem znesku. Obveznost bo prenehala tudi, če lastnik odjavljenega vozila registracijski organizaciji predloži:

- a) potrdilo o uničenju vozila v skladu s predpisi o varstvu okolja,
- b) policijski zapisnik, iz katerega je razvidno, da je bilo vozilo ukradeno.

Predlog zakona je bil dne 23.3.2016 objavljen na E-demokraciji. Do 25.4.2016 nismo prejeli mnenj, predlogov in pripomb s strani zainteresirane javnosti.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

3.1 Dopolnitev sistema oprostitve plačil letne dajatve za uporabo osebnih vozil v cestnem prometu za prevoz invalidov ima z vidika odstranitve sedanjih omejitev tehničnih karakteristik in opremljenosti vozila in vzpostavitev poenotenja omejitve samo na moč motorja negativni vpliv na državni proračun. Točno oceno tega negativnega vpliva je težko podati, tudi o sami oceni tega vpliva se je težko opredeliti, ker ne moramo predvideti kakšna vozila si bodo nabavili invalidi in kakšen vozni park bodo imela v bodoče invalidske organizacije. Spodaj navedene analize so izvedene na osnovi obstoječih podatkov in sedanje ocene števila upravičencev.

V spodnji tabeli so podatki o številu upravičencev, ki so v obdobju od 2010 do 2014 koristili oprostitvev plačila letne dajatve po posamezni kategoriji.

TIP_OPROSTITVE_OPIS	Število upravičencev – vozil					Indeks
	2010	2011	2012	2013	2014	2014/2010
alinea 1 – invalidi z najmanj 80% telesno okvaro, najmanj 60% okvaro spodnjih okončin	5.830	5.904	5.950	6.060	6.208	1,06
alinea 2 – osebe, ki so izgubile vid	142	143	133	138	134	0,94
alinea 3a – odrasle osebe z zmerno, težjo ali težko telesno okvaro ali duševno prizadetostjo	871	876	869	875	927	1,06
alinea 3b – otroci z zmerno, težjo ali težko telesno okvaro ali duševno prizadetostjo	597	646	693	735	753	1,26
alinea 4 – otroci z motnjami v razvoju	448	586	696	814	1.027	2,29
Invalidska organizacija	34	37	39	39	55	1,62
Velika družina	1.070	1.428	1.667	1.966	2.336	2,18
Skupna vsota	8.992	9.620	10.047	10.627	11.440	1,27

VIR: MRLV

Opomba: velika družina plačuje nižjo letno dajatev v višini 50%.

Porast števila upravičencev v opazovanem časovnem obdobju je pri nekaterih kategorijah dokaj nesorazmeren. Pri tem odstopajo predvsem podatki v kategoriji otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju in velike družine, kjer je povečanje za faktor 2,29 oziroma 2,18.

V spodnji tabeli so podatki o velikosti finančne oprostitve v obdobju od 2010 do 2014 po posamezni kategoriji upravičencev.

Velikost oprostitve:

TIP_OPROSTITVE_OPIS	Znesek oprostitve					Indeks
	2010	2011	2012	2013	2014	2014/2010
alinea 1 – invalidi z najmanj 80% telesno okvaro, najmanj 60% okvaro spodnjih okončin	406.180,83 €	415.188,24 €	429.802,37 €	532.701,88 €	590.647,82 €	1,45
alinea 2 – osebe, ki so izgubile vid	9.967,24 €	10.018,39 €	9.713,54 €	11.924,00 €	12.688,00 €	1,27
alinea 3a – odrasle osebe z zmerno, težjo ali težko telesno okvaro ali duševno prizadetostjo	63.214,53 €	63.939,25 €	65.604,74 €	81.648,67 €	91.952,94 €	1,45
alinea 3b – otroci z zmerno, težjo ali težko telesno okvaro ali duševno prizadetostjo	46.077,52 €	50.619,12 €	55.745,78 €	72.895,00 €	80.636,00 €	1,75
alinea 4 – otroci z motnjami v razvoju	34.617,99 €	45.747,04 €	56.549,13 €	82.116,94 €	108.532,94 €	3,14
Invalidska organizacija	3.792,84 €	4.081,07 €	4.382,82 €	5.655,00 €	8.942,00 €	2,36
Velika družina	56.644,92 €	76.992,03 €	92.056,44 €	140.805,23 €	182.095,26 €	3,21
Skupna vsota	620.495,87 €	666.585,14 €	713.854,82 €	927.746,72 €	1.075.494,96 €	1,73

VIR: MRLV

Opomba: velika družina plačuje nižjo letno dajatev v višini 50%.

Tudi pri tem pregledu odstopajo predvsem podatki v kategoriji otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju in velike družine, kjer je povečanje za faktor 3,14 oziroma 3,21.

V spodnji tabeli so podatki o povprečni velikosti finančne oprostitve na vozilo v obdobju od 2010 do 2014 po posamezni kategoriji upravičencev.

Povprečje na vozilo za leto 2014	
alinea 1 – invalidi z najmanj 80% telesno okvaro, najmanj 60% okvaro spodnjih okončin	95,14 €
alinea 2 – osebe, ki so izgubile vid	94,69 €
alinea 3a – odrasle osebe z zmerno, težjo ali težko telesno okvaro ali duševno prizadetostjo	99,19 €
alinea 3b – otroci z zmerno, težjo ali težko telesno okvaro ali duševno prizadetostjo	107,09 €
alinea 4 – otroci z motnjami v razvoju	105,68 €
Invalidska organizacija	162,58 €
Velika družina	77,95 €
Skupaj povprečje	94,01 €

Že v okviru sedanjega sistema in pridobljenih ocen možnega števila upravičencev po posameznih kategorijah, bi lahko bila pričakovana maksimalna dodatna oprostitve v višinah, ki so prikazane v stolpcu 6 spodnje tabele.

TIP_OPROSTITVE_OPIS	Število oseb, ki so koristile oprostitve	*Ocena upravičencev	Faktor nepokritosti	Razlika upravičencev	Povprečje na vozilo	Pričakovana max dodatna oprostitve	Delež
	1	2	3 (2/1)	4	5	6 (4 * 5)	7
alinea 1 – invalidi z najmanj 80% telesno okvaro, najmanj 60% okvaro spodnjih okončin	6.208	6.500	1,05	292	95,14 €	27.781,76 €	1,71
alinea 2 – osebe, ki so izgubile vid	134	2.000	14,93	1.866	94,69 €	176.685,13 €	10,89
alinea 3a – odrasle osebe z zmerno, težjo ali težko telesno okvaro ali duševno prizadetostjo	927	3.500	3,78	2.573	99,19 €	255.226,45 €	15,73
alinea 3b – otroci z zmerno, težjo ali težko telesno okvaro ali duševno prizadetostjo	753	3.500	4,65	2.747	107,09 €	294.166,12 €	18,13
alinea 4 – otroci z motnjami v razvoju	1.027	7.000	6,82	5.973	105,68 €	631.224,20 €	38,91
Invalidska organizacija	55	236	4,29	181	162,58 €	29.427,31 €	1,81
Velika družina	2.336	5.000	2,14	2.664	77,95 €	207.663,43 €	12,80
Skupna vsota	11.440	27.736	2,42	16.296	94,01 €	1.622.174,40 €	100,00

*Ocena je pridobljena na osnovi konzultacij z MDDSZ.

Pričakovani manjši priliv že na osnovi sedanje neizkoriščenosti pravic s strani upravičencev, ki jo dopušča obstoječi zakon, bi lahko znašal okoli 1,6 milijona € na letni ravni. To višino bi lahko podali tudi kot morebitno oceno, ki bi jo dosegli s popolno odpravo omejitve tehničnih karakteristik in opremljenosti vozil s katerimi se prevažajo invalidi ali ki jih imajo v uporabi invalidske organizacije.

3.2 Uvedba dajatve za odjavljeno vozilo naj bi predstavljala dodatni prihodek v proračun države. Samo velikost dodatnih prihodkov je težko oceniti, ker gre v osnovi za dajatev, ki se plača, če lastnik odjavljenega vozila ne sledi cilju namena dajatve, da se v sistemu ravnanja z izrabljenimi vozili poveča učinkovitost. Do plačila dajatve ne bo prišlo, če se bo lastnik odjavljenega vozila obnašal odgovorno do našega skupnega okolja in bo svoje neregistrirano vozilo eno leto po odjavi vozila iz prometa le to predal v sistem ravnanja z izrabljenimi vozili. Potrebno je povečati zajem čim večjega števila izrabljenih vozil v sistem ravnanja z izrabljenimi vozili, organizirano zbiranje, prevzem in obdelavo izrabljenih vozil na okoljevarstveno sprejemljiv način ter doseganje predpisanih odstotkov ponovne uporabe, recikliranja in predelave z enakopravno obravnavo vseh

udeležencev, ki so vključeni v sistem ravnanja z izrabljenimi vozili.

Z večjim zajemom vozil v sistem ravnanja z izrabljenimi vozili je pričakovati, da se bo zmanjšal črni trg z izrabljenimi vozili in rezervnimi deli in se bo povečal obseg uradnega prometa, kar bo doprineslo v proračun dodatna sredstva iz naslova davka na dodano vrednost.

3.3 Predlagane spremembe in dopolnitve imajo finančne posledice za proračun Republike Slovenije.

Za izvajanje zakona je potrebno zagotoviti dodatna finančna sredstva v proračunu.

Potrebno je zagotoviti sredstva za vzpostavitev oziroma dopolnitev obstoječih informacijskih sistemov s področja vozil (MRVL) in obstoječega informacijskega sistema o ravnanju z izrabljenimi vozili (spletna aplikacija SARA). Informacijsko bo potrebno tudi povezati aplikaciji MRVL in SARA. V okviru sistema SARA se bo lahko izvedel sprejem vozila v sistem izrabljenih vozil samo na osnovi VIN številke vozila, ki bo prejeta iz MRVL.

Obstoječi informacijski sistem MRVL je potrebno dopolniti tako, da bodo registracijske organizacije lahko uspešno sprejemale dokazila v primerih menjave lastništva objavljenih vozil in dokazil, ko dajatev za objavljenega vozila preneha.

Obstoječi informacijski sistem Form.NET je potrebno dopolniti tako, da bo stranka ob objavi vozila ali pri spremembi lastništva objavljenega vozila prejela informativno obvestilo o dajatvi na objavljenega vozila.

Na osnovi statusa, da je vozilo objavljeno več kot eno leto, bo Direkcija RS za infrastrukturo začela izvajati sistem obveščanja lastnikov teh vozil in pobiranja dajatve za objavljenega vozila. Potrebno je pripraviti samostojno informacijsko aplikacijo, ki bo pridobivala podatke iz MRVL, posredovala obvestila lastnikom objavljenih vozil, spremljala plačilo dajatve in posredovala neplačane dajatve v izterjavo preko obstoječega sistema organa, pristojnega za izterjavo davčnih obveznosti. V okviru te aplikacije je potrebno pripraviti tudi posredovanje predhodnih obvestil lastnikom objavljenih vozil. Predlaga se, da bi se predhodno obveščanje izvajalo dve leti po uveljavitvi zakona.

V tem trenutku lahko podamo oceno, da bo skupna dopolnitev in uvedba novega sistema presegala 40.000 €.

Za organizacijo postavitve in nato za izvajanje novega sistema dajatve za objavljenega vozila je potrebna dodatna zaposlitev v okviru Direkcije RS za infrastrukturo.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za infrastrukturo in Direkcija RS za infrastrukturo morajo zagotoviti dodatna sredstva za izvajanje zakona v že sprejetem državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1. Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Obstoječe rešitve za letno dajatev za uporabo motornih in priklopnih vozil z že veljavnim zakonom se s tem predlogom ne spreminjajo ali dopolnjujejo. Obstoječi zakon je prenesel v slovenski pravni red

periodične dajatve na področju težkih tovornih vozil, ki jih ureja DIREKTIVA 2006/38/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 17. maja 2006 o spremembi Direktive 1999/62/ES o cestnih pristojbinah za uporabo določene infrastrukture za težka tovorna vozila ureja dajatev na vozila nad 3,5 tone največje dovoljene skupne mase. Dajatev na uporabo vozil se zaračunava izključno v državi, kjer je vozilo registrirano (v nadaljevanju: Direktiva 2006/38/ES). Države članice morajo pri določanju stopenj dajatve zagotoviti, da stopnja za vsako kategorijo ali podkategorijo vozil iz Priloge I k Direktivi 1999/62/ES, ne bo nižja od najnižje stopnje, ki je določena v navedeni prilogi. Predlagana zakonska ureditev je v celoti usklajena z ureditvijo iz direktive. Določeni so postopki za zaračunavanje in pobiranje dajatev za vozila, registrirana v Republiki Sloveniji. Z zakonom predvidene oprostitve so v skladu z določili direktive. Stopnje za posamezne kategorije oziroma podkategorije vozil morajo biti v celoti usklajene s Prilogo I k direktivi.

5.2. Primerjalna ureditev v drugih pravnih sistemih

Ureditev plačevanja dajatve za vozila je v državah članicah EU urejeno zelo različno. V nadaljevanju so podane nekatere ureditve v ostalih državah članicah EU.

Pregled ureditev po posameznih državah članicah vključuje sicer podatke tako o dajatvah na:

- pridobitev oziroma nakup vozila (VAT, t.i. sales tax), kar je v Republiki Sloveniji urejeno z Zakonom o davku na motorna vozila in Zakonom o davku na dodano vrednost.,
- lastništvo vozila (letna dajatev, večinoma se tukaj uporabljajo tudi izrazi opisani pod t.i. »road tax«, »annual circulation tax«, kar prinaša v praksi dodatno zmedo in zelo različno razumevanje med vsemi akterji), kar je v Republiki Sloveniji zajeto v okviru obstoječega Zakona o letni dajatvi za uporabo vozil v cestnem prometu s to razliko, da je ta dajatev v Republiki Sloveniji vezana na uporabnika vozila in ne na lastnika vozil kot je praksa v večini ostalih držav članicah.
- registracijo vozila, zavarovanje...

Dajatev na lastništvo osebnega vozila

Na osnovi podatkov pregleda dajatev na lastništvo vozil (vir: ACEA Tax Guide 2015) je dajatev na lastništvo osebnega vozila uvedena v 22 od 28 držav članic EU. Takšne dajatve nimajo uvedene CZ, EE, FR, LT, PL, in SK. Za komercialna tovorna vozila nimajo takšne dajatve zgolj CY, HR in MT.

Kot že omenjeno je v Republiki Sloveniji dajatev vezana na uporabnika vozila in ne na lastnika vozila. Podlaga za izračun višine dajatve je v posameznih državah različna in temelji na tehničnih lastnostih motorja oziroma okoljsko komponento vozila (kW, KM, prostornini motorja, masi vozila, porabi goriva, emisijah CO₂,...).

Podroben pregled o obstoječih dajatvah na lastništvo vozila po posameznih državah članicah in osnova za izračun višine so prikazani v tabeli 1.

Država	Podlaga za izračun višine dajatve	
	Osebna vozila	Komercialna vozila
Avstrija	kW	masa
Belgija	ccm	masa, št. osi
Bolgarija	kW	masa, št. osi
Ciper	CO ₂ emisije	-
Češka	-	masa, št. osi
Danska	poraba goriva, masa	poraba goriva, masa
Estonija	-	masa, vzmetenje osi
Finska	CO ₂ emisije, masa x dnevi	masa x dnevi
Francija	-	masa, št. osi, vzmetenje
Grčija	CO ₂ emisije, ccm	masa
Hrvaška	CO ₂ emisije	-

Irska	CO2 emisije	masa
Italija	kW, CO2 emisije	masa, št. osi, vzmetenje
Latvija	masa, ccm, kW	masa
Litva	-	masa, št. osi, vzmetenje
Luksemburg	CO2 emisije	masa, št. osi
Madžarska	kW	masa
Malta	ccm	-
Nemčija	CO2 emisije	masa, emisije izpustov, hrup
Nizozemska	CO2 emisije, masa	masa
Poljska	-	masa, št. osi
Portugalska	ccm, CO2 emisije	masa, št. osi, vzmetenje
Romunija	ccm	masa, št. osi
Slovenija	ccm	masa
Slovaška	-	masa, št. osi, emisije
Španija	KM	nosilnost
Švedska	CO2 emisije, masa	masa, št. osi, emisije
Velika Britanija	CO2 emisije, ccm	masa, št. osi, emisije

Tabela 1 – Pregled dajatev na lastništvo vozil (vir: ACEA Tax Guide 2015)

https://www.acea.be/uploads/news_documents/EU_Summary_2015.pdf

Začasna deregistracija vozila

V državah članicah je praksa in pristop glede deregistracije različna. V nekaterih državah članicah je vozilo po pravilu deregistrirano ob menjavi lastnika (n.pr. Avstrija), v nekaterih drugih (UK) pa se v takem primeru ne deregistrira. V tem primeru je vozilo deregistrirano šele ko ga zadnji lastnik želi/odda v razgradnjo. Deregistrirano vozilo je lahko ponovno »dano v promet« le v izjemnih primerih in če je bilo za to izdano ustrezno dovoljenje. V takih primerih torej možnost deregistracije torej ne obstaja, obstaja pa možnost umika registriranega vozila iz prometa.

V splošnem lahko povzamemo dva različna pristopa:

- Deregistracija ni možna – v primeru umika vozila iz prometa gre za umik registriranega vozila iz prometa.
- Deregistracija je možna – lastnik je zavezan glede izpolnjevanja predpisanih obveznosti z vozilom s finančno obremenitvijo, n.pr. dajatev - davek, ne glede ali je vozilo v prometu ali ne.

Splošni princip glede finančne obremenitve lastnika je da gre bodisi za letno dajatev, kar veliko je tako imenovanih »road taxes ali cestne takse oz. dajatve«, večinoma pa je višina te obremenitve vezana na okoljske komponente vozila.

V primeru umika vozila iz prometa lastniki bodisi normalno plačujejo dajatev naprej (NL, IT,...) ali pa je finančni instrument časovno omejen, ko izteče zopet nastopi obveznost dajatve.

Povsod je to v pristojnosti organov pristojnih za vozila in promet, nikjer ni to stvar, niti ni vključeno v to ministrstvo pristojno za okolje. Praviloma pa so v samo izvajanje dajatve vključeni davčni organi.

Avstrija:

Dajatev na lastništvo: kot dajatev na lastništvo vozila se smatra t.i. dajatev na vozilo (krafftahzeugsteuer/motorbezogene versicherung), ki se obračunava na vsa vozila v Avstriji. Dajatev se plača skupaj z zavarovalno premijo. Višina je večja za 20% za vozila registrirana pred 1.1. 1987, če niso ustrezno prilagojena glede na emisijske predpise.

Višina dajatve se določi glede na zmogljivost motorja v kW.

Mesečna višina:

$0.55 * kW - 24 * f$

- minimalno 5.50 € mesečno,

- f = št. mesecev za predplačilo, oz. letno predplačilo

Višina dajatve za Ford Fiesta 1.4. 71 kW znaša 25.85 € mesečno / 310,20 € letno.

<https://www.bmf.gv.at/steuern/fahrzeuge/krafftFahrzeugsteuer.html>

Začasna deregistracija: v Avstriji je možno začasno deregistrirati samo motorje in starodobnike, sicer za osebna vozila začasna deregistracija ni na voljo, do deregistracije vozila ali do prodaje lastnik plačuje dajatev.

Belgija:

Dajatev na lastništvo: Belgija loči med dajatvami na lastništvo vozila na državnem in regionalnem nivoju. Državna dajatev t.i. »Solidarity contribution of company cars« se nanaša samo na primere uporabe službenih vozil v privatne namene. Dejanska dajatev na lastništvo vozila (t. i. »annual circulation tax«) pa je v pristojnosti regij, njena višina pa temelji na prostornini motorja vozila.

Višina dajatve znaša za vozila z motorjem prostornine od 1.351 – 1.550 ccm, 195,84€ + 10% dodatne dajatve lokalne skupnosti, skupaj 215,42€.

Začasna deregistracija: Registrska tablica je v Belgiji vezana za osebo, ne za vozilo in glede na to imetnik tablice ni nujno tudi lastnik vozila. Za umik vozila iz prometa (uničenje registrske tablice) je potrebno poslati tablico v uničenje registracijski organizaciji (DIV). V primeru odločitve za razgradnjo vozila, vse dokler ni uničenja registrske tablice se plačuje dajatev.

Ko je vozilo deregistrirano pristojni organi ne vedo kje je, posledično se ne ve koliko vozil bo potencialno izvoženih, recikliranih in prodanih naprej ter ponovno registriranih. Že od leta 2006 obstaja predlog za uveljavitev postopka za monitoring sprememb lastnika vsakega vozila s pomočjo elektronske ID kartice, ki bi zagotavljala sledljivost vseh vozil.

Bolgarija:

Dajatev na lastništvo: Dajatev na lastništvo vozila (»motor vehicle tax«) se obračunava glede na moč motorja vozila in dodatnega koeficienta glede na starost vozila.

Višina dajatve: 74-110 kW = 0,85 € /kW * f
f = starost vozila do 5 let = 2.8
starost vozila 5 – 14 let = 1.5
starost vozila nad 14 let = 1

Za 10 let staro vozilo znaša tako letna dajatev 94 €.

Ciper:

Dajatev na lastništvo: Letno dajatev na vozilo predstavlja t.i. »road tax«.

Višina dajatve: vozilo z motorjem prostornine 1.600ccm * 0.06= 96€ (dajatev se zmanjša za 15% za vozila z emisijami manj kot 150g CO2 /km.

Češka:

Dajatev na lastništvo: Ne obstaja tipična dajatev na lastništvo, kot približek tega velja »road tax«, ki pa se plačuje samo za osebna vozila v poslovne namene. Višina se izračuna glede na prostornino motorja vozila in znaša od 49€ (za vozila z motorjem prostornine 800 ccm) dalje in je dodatno zvišana za 15% za vozila prvič registrirana po 1989 in za 25% prvič registrirana pred 31. 12. 1989.

<http://www.czechlegislation.com/en/16-1993-sb>

Danska:

Dajatev na lastništvo: Vsa osebna vozila prvič registrirana po letu 1997 so obdavčena glede na porabo goriva. Leta 2010 je »Green owner tax« nadomestila »weight tax« za vsa vozila registrirana po marcu 2009.

Višina dajatve: za vozilo s porabo 8 l/100 km oziroma 12,5 – 11,8 km/l znaša 282 € za pol leta.

http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=179/1424159127&taxType=Other+indirect+tax

Finska:

Tri različne dajatve na vozilo, ki se uporablja v cestnem prometu.

Pristojni organ: Finish transport safety agency (TRAFI)

Davčno obdobje: 12 mesecev (letna taksa), izračun kot dnevni davek za obdobje lastništva ali posesti vozila s strani davkoplačevalca.

http://www.trafi.fi/en/road/taxation/vehicle_tax/refunds_and_reimbursement

http://www.trafi.fi/en/road/registration/registration_notifications/decommissioning

Estonija:

Dajatev na lastništvo: v Estoniji dajatve na lastništvo osebnega vozila ni.

Francija:

Aprila 2009 je bil v Franciji vzpostavljen nov sistem registracije vozil, vozilo ohranja registracijo skozi celotno življenjsko obdobje, ne glede na to ali pripada enakemu lastniku ali pa je enkrat ali večkrat prodano kot rabljeno vozilo, vse dokler ni razgrajeno kot izrabljeno vozilo. Takrat je šele deregistrirano.

Začasna deregistacija (vključuje prepoved vožnje vozila) je možna samo v posebnih primerih:

- na podlagi izvozne deklaracije (v korist posameznika ali prodajo izven Francije)

- kot suspenz registracije, če vozilo ne ustreza predpisom ali v primeru kršenja cestno prometnih predpisov.

Grčija:

Tako imenovana »circulation tax« – glede na ccm in emisije CO₂; za vozilo z motorjem prostornine 1.400 ccm = 240€.

Madžarska:

Letna dajatev vezana na lastništvo vozila glede na moč motorje (kW), emisije in starosti vozila;

Za prva tri leta: 345 HUF/kW; od 4 do 7 let: 300 HUF/kW; od 8 do 11 let: 230 HUF/kW; od 12 do 15 let: 185 HUF/kW; po 16 letih: 160 HUF/kW.

Irska:

Osnova za dajatev so prostornina motorja (ccm) in emisije CO₂; rang 1400ccm = 384€ / 141-151g/km = 390€ (opomba: pred letom 2008 je veljal kriterij prostornina motorja v ccm, po letu 2008 pa samo emisije CO₂).

<http://www.environ.ie/motor-tax-rates-january-2016>

V primeru razgradnje s strani pooblaščenega obrata, kraje ali izvoza vozila, lastniku izdano povračilo. To se ne izda v primeri prodaje vozila.

Italija:

Dajatev na lastništvo vozila za vsa registrirana vozila, ne glede ali so v prometu ali ne. Višina = kW*2.58 € (odvisno še od standard EURO vozila)

Latvija:

Dajatev na lastništvo – vehicle operating tax; osnova masa vozila, ccm, kW, rang 100€.

Malta:

Dajatev na lastništvo predstavlja »Annual circulation tax« - plačana glede na dejansko uporabo vozila na cestah; osnova CO₂ in starost vozila. Rang 100-180€; po petih letih se avtomatsko zviša.

Začasna deregistacija : ni možna.

Nemčija:

Dajatev na lastništvo: Nemška vlada je julija 2009 spremenila »annual circulation tax« z dajatvijo, ki temelji na osnovni dajatvi glede na prostornino motorja vozila in emisije CO₂.

Višina dajatve: osnovna dajatev znaša 2€ / 100 ccm za bencinske in 9,5€ za 100 ccm za dizelske motorje, medtem ko je CO₂ dajatev linearna in znaša 2€ g/km (vozila z emisijami pod 110 g/km so dajatve oproščena, od 1. januarja 2014 znaša prag oprostitve 95 g/km).

Višina dajatve za vozilo prostornine 1.400 ccm in emisij CO₂ 130g/km znaša tako 260€ letno.

Začasna deregistacija : možna začasna deregistacija ob plačilu stroškov. Z dnevom deregistacije se preneha plačevati obveznost dajatve. Včasih je bila »operation licence« uničena po 18 mesecih od deregistacije, sedaj ostaja veljavna tudi naprej.

http://www.bundesfinanzministerium.de/Web/DE/Themen/Steuern/Steuerarten/Kraftfahrzeugsteuer/BMF_Anordnungen_Allgemeines/KfzRechner/KfzRechner.html?ct1=00PKWvor04112008&ct1backup=0

Nizozemska:

Letna dajatev na lastništvo – MRB = taksa na motorno vozilo= road tax; osnova za izračun masa, gorivo, CO2, regija; lastnik MRB plačuje vsake tri mesece ne glede ali je vozilo v uporabi; avtomatizem direktno davčni organ, zavezanec lahko plačuje tudi mesečno. Rang provinca Utrecht: 500-1000€ letno (vozilo na dizel = x2)

Začasna deregistracija: Možna začasna deregistracija, po treh mesecih začasne deregistracije se za vozilo ponovno prične plačevati dajatev.

Portugalska:

Letna dajatev na lastništvo IUC kombinacija ccm in okoljske komponente avta (emisije), korelacijski faktor starost vozila

Švedska:

Dajatev na lastništvo – annual road tax je kombinacija emisije CO2 in mase vozila

Začasna deregistracija (vir: BIL Sweden <http://www.bilsweden.se/in-english>)

Tudi na Švedskem je začasna deregistracija velik problem, saj je na Švedskem veliko število vozil začasno deregistrirano, glede na uradno statistiko več kot milijon. BIL Sweden si prizadeva za strožjo zakonodajo v zvezi s tem. Trenutno se namreč nič ne zgodi če ima lastnik vozilo leta in leta deregistrirano. BIL Sweden sumi, da je ravno začasna deregistracija enostaven način za izogibanje administrativnim zadevam in stroškom, ko so vozila ilegalno izvožena iz Švedske, brez zahtevanih administrativnih zadev (deregistracije in izvoznih postopkov). Prav tako je verjetno da se ta vozila nelegalno razgrajujejo, brez izdaje potrdila o uničenju. Skladno s trenutno zakonodajo se ne zgodi nič, če ostaja vozilo leto za letom začasno deregistrirano.

Slovaška:

Nima letne dajatve.

Začasna deregistracija: je možna, časovno ni omejena oziroma je veljavna 20 let. Vešana je na plačilo (1 leto – 5€, 1-2 leti 20€, 2-4 leta 35€, 4-6 let 70€, 6-10 let 170€, več kot 10 let 350€).

Velika Britanija:

Letna dajatev na lastništvo: t. i. VED: rang 100 – 200£; osnova za izračun višine glede na moč motorja za obstoječa vozila, emisije CO2 – nova vozila, vozilo mora imeti na vidnem mestu letno nalepko.

Vozilo ne more biti deregistrirano, razen na podlagi potrdila o uničenju.

Umik vozila iz prometa je možen na podlagi t.i. **SORN (Statutory of Road Notuification):** <https://www.gov.uk/make-a-sorn> oz <https://www.gov.uk/vehicle-tax>

Izdaja tega je v pristojnosti Driver and Vehicle licencing Agency (DVLA)

V primeru, da vozilo ni v prometu (garažirano, v uporabi na privatnem zemljišču ali se na njem nahaja), ni potrebno plačilo dajatve za vozilo (nakup t.i. "tax disc"- nalepke o plačani VED taksi). Namesto tega mora lastnik pridobiti SORN (Statutory Off Road Notification). Za izdelavo SORN mora vozilo biti in ostati v VB. V primeru prodaje vozila z SORN, ta izteče ob prodaji, novi lastnik mora pridobiti nov SORN.

Kljub izdanemu SORN vozilo ostaja registrirano, vendar njegova uporaba v prometu ni dovoljena dokler zanj niso ponovno plačane dajatve (in tudi pridobitev veljavnega certifikata o tehnični ustreznosti vozila, če je starejše od 3 let).

Izjava voznika na SORN pomeni, da vozilo ne bo uporabljeno ali parkirano na javni cesti od datuma izdaje SORN dalje. Lažna izjava se kaznuje z globo do 5.000 £ in zaporno kaznijo.

SORN ni potrebno narediti, dokler velja za vozilo plačana dajatev. SORN mora biti narejen, ko plačana dajatev (tax disc) izteče do ali na 31.januarja. Če tega lastnik ne stori je kaznovan z globo minimalno

£1,000.

Če lastnik ne pridobi SORN takrat ko bi ga moral, je avtomatsko kaznovan z £80, dobiti mora nov "tax disc" in plačati vse zahtevane dajatve. Prav tako lahko prejme odločbo okrožnega sodišča, s kaznijo minimalno £1,000 in je kazensko preganjan.

DVA (The Driver & Vehicle Licencing Agency) izvaja mesečno elektronska preverjanja, kot tudi preglede na cesti, za identifikacijo zavezancev brez veljavne nalepke o plačani dajatvi. V tem primeru je avtomatska globa £80 kot tudi minimalna denarna kazen £1,000. Vozilo je lahko zaseženo ali tudi uničeno.

SORN velja 12 mesecev, razen če so za vozilo ponovno plačane dajatve, je prodano, dokončno izvoženo ali razgrajeno pred iztekom tega obdobja. DVLA pošlje lastniku opozorilo pred iztekom veljavnosti SORN.

SORN in trgovci z vozili:

Izdelava SORN ni potrebna, če je vozilo:

- samo začasno v posesti trgovca (dokler ga ne proda)
- se ne uporablja v prometu (izjema do in od licenciranega trgovca do postopkov identifikacije vozil, testov teže vozila, emisij,...)
- se zanj plačujejo dajatve.

V določenih primerih pa je pridobitev SORN obvezna tudi za trgovce (na primer ko je trgovec izvajalec dražbe vozil, razgrajevalec vozil, finančna družba licencirana za začasno imetje vozila po zahtevi za spremembo lastništva,...)

Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlagani zakon je usklajen s pravnim redom Evropskih skupnosti, saj ni vsebinskih razlik pri letni dajatvi za uporabo motornih in priklopnih vozil glede na dosedanji zakon.

Izjava o skladnosti predloga zakona s pravnimi akti EU

Izjava o skladnosti (oblika pdf) – izvoz iz baze RPS (opomba – v pripravi).

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

Predlog zakona ima administrativne posledice tako za lastnike odjavljenih vozil, ki bodo morali dosledno izvajati že sedanja določila o prenosu lastništva odjavljenega vozila na osnovi zakona ki ureja vozila in za DRSl, ki bo izvajala obveščanje o nastali dajatvi za odjavljeno vozilo in izvajala nadzor nad plačili.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Predlog zakona ima posledice za okolje, kar se bo z doslednim izvajanjem zakona s strani lastnikov odjavljenih vozil odjavljeno vozilo uničilo v okviru sistema ravnanja z izrabljenimi vozili in ne bodo več bremenili okolja.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Predlog zakona ima posledice za gospodarstvo. Dosedanji sivi trg ravnanja z izrabljenimi vozili in prodajo rezervnih delov se bo zmanjšal in se bo bolj okrepljen regulirani trg ravnanja z izrabljenimi vozili in prodajo rezervnih delov.

6.4 Presoja posledic za socialno področje

Predlog zakona bo imel posledice na socialnem področju. Socialno šibki prebivalci si ne morajo plačati ponovne registracije vozila in vozilo zadržijo neregistrirano na neki lokaciji. Lastniki takšnih vozil bodo morali po preteku enega leta plačati dajatev na odjavljeno vozilo.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona nima posledic na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona nima posledic na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejeti zakon bo minister pristojen za promet predstavil na novinarski konferenci.

Po uveljavitvi zakona naj bi vse registracijske organizacije ob odjavi vozila izročila stranki obvestilo o plačevanju obveze dajatev lastnika odjavljenega vozila po preteku enega leta po odjavi vozila in višini te dajatev. Takšno obvestilo bi se izročilo stranki tudi v primeru, ko bi kupila odjavljeno vozilo in ga ne bi takoj registrirala. Obvestilo bi se natisnilo iz informacijskega sistema Form.NET.

Zaradi splošnega obveščanja zavezancev za plačilo dajatev na odjavljeno vozilo in vzpostavitev splošnega zavedanja državljanov glede ravnanja z odjavljenim vozilom se predlaga, da DRSI v prvih dveh letih po uveljavitvi zakona izvaja obveščanje lastnikov odjavljenega vozila s predhodnimi obvestili o času in višini nastanka obveze po plačilu dajatev na odjavljeno vozilo in seznanitvijo kako morajo ravnati z odjavljenim vozilom, da ne pride do plačila dajatev za odjavljeno vozilo.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Spremljanje izvajanja predpisa bo zagotovljeno s sprotnim reševanjem problematike.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Predlog zakona ne vsebuje drugih pomembnih okoliščin.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Predlog zakona je bil objavljen na spletni strani E-demokracije dne 23.3.2016.

Do 25.4.2016 nismo prejeli pripomb in predlogov na predlog zakona.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- dr. Peter Gašperšič, minister za infrastrukturo,
- mag. Klemen Grebenšek, državni sekretar,
- mag. Klemen Potisek, državni sekretar,
- mag. Darja Kocjan, v. d. generalnega direktorja Direktorata za kopenski promet,
- Bogdan Potokar, vodja Sektorja za cestni promet in logistiko,
- mag. Tanja Bolte, generalna direktorica Direktorata za okolje, Ministrstvo za okolje in prostor,
- mag. Jana Miklavčič, vodja Sektorja za odpadke,
- Peter Tomše, Sektor za odpadke.

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O DAJATVAH ZA MOTORNA VOZILA

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

(1) S tem zakonom se ureja obveznost plačevanja letne dajatve v Republiki Sloveniji registriranih motornih in priklopnih vozil v cestnem prometu (v nadaljnjem besedilu: letna dajatev), način določitve višine dajatve, oprostitve plačila, vračilo sorazmernega deleža, nadzor nad plačevanjem ter postopki v zvezi z obveznostjo plačevanja dajatve.

(2) S tem zakonom se ureja obveznost plačevanja dajatve za vozila, ki so bila objavljena v skladu z zakonom, ki ureja motorna vozila, (v nadaljnjem besedilu: dajatev za objavljeno vozilo), način določitve višine dajatve za objavljeno vozilo, nadzor nad plačevanjem ter postopki v zvezi z obveznostjo plačevanja dajatve za objavljeno vozilo.

(3) Ta zakon prenaša v slovenski pravni red Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 1999/62/ES z dne 17. junija 1999 o cestnih pristojbinah za uporabo določene infrastrukture za težka tovorna vozila (UL L št. 187 z dne 20. 7. 1999, str. 42), kot je bila nazadnje spremenjena z Direktivo Sveta 2013/22/EU z dne 13. maja 2013 o prilagoditvi nekaterih direktiv na področju prometne politike zaradi pristopa Republike Hrvaške (UL L št. 158, z dne 10.6.2013, str. 356–361), v delu, ki se nanaša na področje obdavčitve vozil.

2. člen (zavezanci za plačilo)

(1) Zavezanec ali zavezanka (v nadaljnjem besedilu: zavezanec) za plačilo letne dajatve je fizična ali pravna oseba, na katero je vozilo registrirano.

(2) Zavezanec za plačilo dajatve za objavljeno vozilo je lastnik objavljenega vozila s sedežem ali bivališčem v Republiki Sloveniji. Če je lastnik vozila mladoletna oziroma poslovno nesposobna oseba je zavezanec za plačilo njen zakoniti zastopnik, skrbnik ali rejnik na katerega je bilo vozilo registrirano. Če je vozilo v lasti več oseb je zavezanec za plačilo oseba, ki je kot lastnik navedena v evidenci registriranih vozil. V primeru dedovanja je zavezanec za plačilo zapadlih dajatev brez zamudnih obresti dedič, ki vozilo podeduje.

3. člen (proračunska pripadnost prihodkov)

Prihodki od letne dajatve in dajatve za objavljeno vozilo so prihodek proračuna države kot namenska sredstva za izvedbo investicij in vzdrževanje prometne infrastrukture v Republiki Sloveniji.

4. člen (subsidiarna uporaba davčnih predpisov)

Glede obračunavanja zamudnih obresti, pravnih sredstev, zastaranja pravice do odmere oziroma izterjave, postopka prisilne izterjave ter vseh drugih vprašanj postopka, ki niso urejena s tem zakonom, se uporablja zakon, ki ureja davčni postopek.

5. člen
(evidentiranje vplačil)

(1) Za obračun in nadzor nad vplačili ter za odmero letne dajatve upravne enote in nosilci javnega pooblastila brezplačno uporabljajo vse potrebne podatke iz uradne evidence, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za vodenje evidence registriranih vozil.

(2) Za obračun in nadzor nad vplačili ter za odmero dajatve za odjavljeno vozilo Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo (v nadaljnjem besedilu: direkcija) brezplačno uporablja vse potrebne podatke iz uradne evidence, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za vodenje evidence registriranih vozil.

(3) Za nadzor nad pobiranjem letne dajatve vodijo upravne enote in nosilci javnega pooblastila evidenco izdanih potrdil iz petega in šestega odstavka 11. člena tega zakona.

(4) Za nadzor nad pobiranjem dajatve za odjavljeno vozilo vodi direkcija evidenco posredovanih zahtevkov za plačilo iz tretjega odstavka 16. člena tega zakona.

II. LETNA DAJATEV ZA UPORABO MOTORNIH IN PRIKLOPNIH VOZIL

6. člen
(predmet letne dajatve)

(1) Letna dajatev se plačuje enkrat letno za uporabo v Republiki Sloveniji registriranih motornih in priklopnih vozil v cestnem prometu.

7. člen
(višina letne dajatve)

(1) Višina letne dajatve se določi za posamezne kategorije oziroma podkategorije motornih in priklopnih vozil glede na podatke iz evidence registriranih vozil.

(2) Pri določanju višine letne dajatve se upoštevajo naslednja merila:

- za motorna kolesa in osebne avtomobile – prostornina motorja vozila;
- za avtobuse – število sedežev;
- za tovorna vozila – največja dovoljena masa;
- za vlečna vozila – nazivna moč motorja vlečnega vozila, največja dovoljena masa ali največja dovoljena masa skupine vozil;
- za priklopna vozila – največja dovoljena masa.

(3) Pri določanju višine letne dajatve za posamezne kategorije oziroma podkategorije vozil se kot merilo upoštevata tudi emisije onesnaževal zraka in način vzmetenja vozil.

(4) Podrobnejši način določanja letne dajatve ter višino letne dajatve za posamezne kategorije oziroma podkategorije vozil določi Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) ob upoštevanju, da višina letne dajatve za posamezno kategorijo oziroma podkategorijo vozil ni nižja od najnižje, določene v Prilogi I, ki je sestavni del tega zakona.

(5) Pri določanju višine letne dajatve za vlečna vozila lahko vlada v predpisu iz prejšnjega odstavka za vsa vlečna vozila upošteva zgolj eno od meril iz četrte alineje drugega odstavka tega člena. Pri izbiri merila upošteva tehnične možnosti za izvedljivost obračuna letne dajatve z uporabo podatkov iz prvega odstavka tega člena.

(6) Vlada lahko za vozila, ki samo občasno vozijo po javnih cestah v Republiki Sloveniji in jih uporabljajo fizične ali pravne osebe, katerih glavna dejavnost ni prevoz blaga, določi višino letne dajatve, ki je nižja od najnižje, določene v Prilogi I tega zakona, ali določi oprostitev plačila letne dajatve, če prevozi, ki se opravljajo s temi vozili, ne povzročajo motenj v konkurenci in če Evropska komisija s tem soglaša.

8. člen
(vozila, za katera se letna dajatev ne plačuje
ali se plačuje nižja letna dajatev)

(1) Letna dajatev se ne plačuje:

- za motorna vozila, ki imajo vgrajen samo električni pogonski motor;
- za traktorje in traktorske priklopnike;
- za kolesa z motorjem, trikolesa s prostornino motorja do vključno 50 ccm, lahka štirikolesa, lahka dvokolesna vozila na motorni pogon, trikolesne mope in lahke štirikolesnike ;
- za lahke priklopnike, katerih največja dovoljena masa ne presega 750 kg;
- za vozila, ki se uporabljajo za obrambo, Slovensko vojsko, Civilno zaščito ter intervencijska vozila gorske reševalne službe in ekološkega laboratorija z mobilno enoto;
- za policijska vozila;
- za gasilska vozila;
- za vozila nujne medicinske pomoči;
- za vozila diplomatskih in konzularnih predstavništev, razen konzularnih predstavništev, ki jih vodijo častni konzularni funkcionarji;
- za vozila misij tujih držav in predstavništev mednarodnih organizacij v Republiki Sloveniji ter tujcev, zaposlenih v teh predstavništvih oziroma misijah.

(2) Nižja letna dajatev v višini 20 % letne dajatve za posamezne kategorije oziroma podkategorije motornih in priklopnih vozil iz 7. člena tega zakona se plačuje za vozila s statusom starodobnega vozila.

(3) Nižja letna dajatev v višini 50 % letne dajatve za osebna vozila iz 7. člena tega zakona se plačuje za največ eno vozilo v lasti ali uporabi enega izmed članov družine, ki ima v koledarskem letu vsaj en dan štiri ali več otrok do starosti 18 let, po 18. letu pa, če so otroke starši dolžni preživljati v skladu z določbami zakona, ki ureja družinska razmerja. Znižanje se uveljavlja na podlagi dokazila o skupnem stalnem prebivališču vseh članov družine.

9. člen
(oprostitve plačila letne dajatve za vozila za prevoz invalidov)

(1) Oprostitev plačila letne dajatve se lahko uveljavi za osebna vozila z motorjem moči do vključno 130 kW ter za osebna vozila, prirejena za prevoz invalidke oziroma invalida (v nadaljnjem besedilu: invalid) na invalidskem vozičku, pod pogojem, da se vozila iz tega odstavka uporabljajo za prevoz:

- oseb, pri katerih je ugotovljena najmanj 80 % telesna okvara ali 80 % vojna invalidnost, ter oseb, pri katerih je zaradi izgube, okvare ali paraliziranosti spodnjih okončin ali medenice ugotovljena najmanj 60 % telesna okvara ali 60 % vojna invalidnost;
- oseb, ki so popolnoma izgubile vid na obeh očesih;

- oseb z zmerno, težjo ali težko telesno ali duševno prizadetostjo, ki jim je priznana invalidnost po predpisih o družbenem varstvu telesno in duševno prizadetih oseb in

- otrok, ki potrebujejo posebno nego in varstvo.

(2) Oprostitev plačila letne dajatve po prvi in drugi alineji prejšnjega odstavka se uveljavlja na podlagi odločbe, izdane na podlagi mnenja izvedenskega organa Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije oziroma odločbe, izdane na podlagi predpisov o vojnih invalidih, upoštevajoč izvid in mnenje pristojne zdravniške komisije.

(3) Oprostitev plačila letne dajatve po tretji alineji prvega odstavka tega člena se za polnoletne upravičenke oziroma upravičence (v nadaljnjem besedilu: upravičenec) uveljavlja na podlagi odločbe o priznanem statusu invalida v skladu s predpisi o družbenem varstvu telesno in duševno prizadetih oseb, za mladoletne upravičence pa na podlagi odločbe pristojnega centra za socialno delo, izdane na podlagi izvedenskega mnenja o razvrščanju otrok in mladostnikov v telesnem in duševnem razvoju ali odločbe o usmeritvi, ki jo izda območna enota Zavoda Republike Slovenije za šolstvo, izdane na podlagi strokovnega mnenja Komisije za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami.

(4) Oprostitev plačila letne dajatve po četrti alineji prvega odstavka tega člena se uveljavlja na podlagi odločbe centra za socialno delo o priznanju dodatka za nego otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo, v skladu z zakonom, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke.

(5) Oprostitev plačila letne dajatve lahko polnoletni upravičenec uveljavlja za eno vozilo, registrirano na svoje ime. Za upravičence, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost ali imajo podaljšano roditeljsko pravico, oprostitev plačila letne dajatve za eno vozilo, registrirano na svoje ime, uveljavlja upravičenčev zakoniti zastopnik. Za mladoletne upravičence iz tega člena oprostitev plačila letne dajatve za eno vozilo, registrirano na svoje ime, uveljavljajo upravičenčevi starši; enako velja tudi, če je otrok zaupan v varstvo in vzgojo obema. Če je otrok zaupan v varstvo in vzgojo enemu od staršev ali drugi osebi, ta uveljavlja oprostitev plačila letne dajatve.

(6) Oprostitev plačila letne dajatve za invalidske organizacije se uveljavlja na podlagi potrčila o statusu invalidske organizacije, ki ga izda ministrstvo, pristojno za invalide. Invalidska organizacija lahko uveljavlja oprostitev plačila letne dajatve za več osebnih vozil, ne glede na omejitve iz prvega odstavka tega člena, ki se uporabljajo za prevoz oseb iz prvega odstavka tega člena in so registrirane na invalidsko organizacijo.

(7) Stranki ni treba predložiti dokazil iz tega člena, ki jih izdajajo državni organi ali nosilci javnih pooblastil. V tem primeru pridobi organ, ki odloča o oprostitvi, potrebne podatke od pristojnih državnih organov oziroma nosilcev javnih pooblastil.

10. člen (uveljavljanje oprostitve plačila letne dajatve)

(1) O oprostitvi plačila letne dajatve odločajo upravne enote z odločbo, zoper katero je dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za promet. V izreku odločbe se navede upravičenec, identifikacijska številka vozila (številka šasije vozila), za katero se oprostitev prizna, ter obdobje, za katero se prizna oprostitev.

(2) Vloga za oprostitev plačila letne dajatve se vloži pri upravni enoti pisno ali elektronsko.

(3) Vloga za uveljavljanje oprostitve plačila letne dajatve se lahko vloži tudi pri nosilcu javnega pooblastila za registracijo vozil, določenem na podlagi zakona, ki ureja vozila (v nadaljevanju: nosilec javnega pooblastila), ki vlogo nemudoma pošlje upravni enoti.

(4) Če je bila letna dajatev plačana pred dokončnostjo odločbe iz prvega odstavka tega člena, ima upravičenec pravico do vračila sorazmernega deleža vplačane letne dajatve od dne vložitve vloge za

oprostitev.

11. člen
(vplačevanje letne dajatve)

(1) Letna dajatev se plača pred registracijo vozila oziroma podaljšanjem veljavnosti prometnega dovoljenja v enkratnem znesku za dvanajst mesecev vnaprej oziroma za obdobje, določeno v 12. členu tega zakona.

(2) Letna dajatev se na podlagi strankinega obračuna lahko vplača neposredno pri upravni enoti oziroma pri nosilcu javnega pooblastila.

(3) Stranka lahko vplača letno dajatev tudi neposredno na vplačilni račun, določen s predpisi o načinu plačevanja obveznih dajatev.

(4) Upravne enote in nosilci javnega pooblastila morajo strankam omogočiti brezgotovinsko plačilo letne dajatve. Stroški brezgotovinskega plačila so breme stranke. Upravne enote in nosilci javnega pooblastila morajo na vidnem mestu objaviti opozorilo, da breme stroškov brezgotovinskega plačevanja krijejo stranke.

(5) Upravna enota oziroma nosilec javnega pooblastila preveri pravilnost obračuna in plačila letne dajatve ter izda stranki potrdilo o poravnani letni dajatvi (v nadaljnjem besedilu: potrdilo). Vsebino in obliko potrdila predpiše minister oziroma ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za promet.

(6) Potrdilo iz prejšnjega odstavka se izda, če je bila letna dajatev plačana v pravilnem znesku, pa tudi, če se za vozilo letna dajatev ne plača, ker so izpolnjeni pogoji iz 8. člena tega zakona, oziroma če je bila priznana oprostitev plačila letne dajatve za vozilo v primerih iz 9. člena tega zakona.

(7) Če znesek obračunane letne dajatve ni plačan v pravilnem znesku, upravna enota zavezancu z odločbo odmeri višino letne dajatve. O pritožbi zoper to odločbo odloča ministrstvo, pristojno za promet.

(8) Za motorno oziroma priklopno vozilo se ne sme izdati ali podaljšati veljavnost prometnega dovoljenja, če letna dajatev ni bila vplačana v pravilnem znesku pred izdajo oziroma podaljšanjem prometnega dovoljenja. Upravna enota oziroma nosilec javnega pooblastila obvezno preveri ta podatek pred izdajo oziroma podaljšanjem prometnega dovoljenja.

12. člen
(plačilo letne dajatve za obdobje, krajše
oziroma daljše od enega leta)

(1) Če se motorno vozilo oziroma priklopno vozilo registrira oziroma se zanj izda prometno dovoljenje za obdobje, krajše od enega leta, se plača za obdobje registracije vozila oziroma obdobje veljavnosti prometnega dovoljenja sorazmeren delež letne dajatve. Sorazmeren delež se določi v višini dvanajstine letne dajatve za vsak začetni mesec, v katerem je vozilo registrirano oziroma v katerem velja prometno dovoljenje.

(2) Če za motorno oziroma priklopno vozilo še ni potrebno opraviti prvega tehničnega pregleda oziroma se opravi tehnični pregled za obdobje, ki je daljše od enega leta, se lahko na željo stranke plača letna dajatev vnaprej za obdobje daljše od enega leta, vendar največ za obdobje veljavnosti prometnega dovoljenja. Obveznost se določi v višini dvanajstine letne dajatve za vsak začetni mesec veljavnosti prometnega dovoljenja.

13. člen
(vračilo letne dajatve ob odjavi vozila)

(1) Ob odjavi vozila pred potekom dobe, za katero je bila plačana letna dajatev, se lahko ob odjavi vozila oziroma najpozneje v enem mesecu pri upravni enoti oziroma nosilcu javnega pooblastila zahteva vračilo sorazmernega deleža vplačanega zneska. Sorazmeren delež se določi v višini dvanajstine za vsak preostali celi mesec do poteka preostale dobe.

(2) Ob odjavi vozila se stranki izpiše izračun za vračilo, s podpisom katerega stranka izjavi, da je o višini pripadajočega sorazmernega deleža letne dajatve seznanjena in da se strinja z višino, da zahteva vračilo ter navede številko transakcijskega računa, kamor naj se izplača pripadajoči sorazmerni delež letne dajatve. En podpisan izvod izračuna prejme stranka, en izvod pa ostane v evidenci upravne enote oziroma nosilca javnega pooblastila. Če stranka izračuna ne podpiše, izda upravna enota zavezancu odločbo o višini pripadajočega sorazmernega deleža letne dajatve.

(3) Nosilec javnega pooblastila elektronsko pošlje zahtevek iz tega člena upravni enoti, ki ga, če je zahtevek upravičen, najpozneje v osmih dneh pošlje v izplačilo.

III. DAJATEV ZA ODJAVLJENO VOZILO

14. člen

(predmet dajatve za odjavljeno vozilo)

(1) Dajatev za odjavljeno vozilo se plačuje enkrat letno in sicer za vozila kategorij M1, N1 in L2e. Obveznost plačila nastopi prvič eno leto po odjavi vozila, v skladu z zakonom, ki ureja motorna vozila in nato vsako leto na isti datum kot je bil datum odjave vozila.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko lastnik vozila kadarkoli plača dajatev za odjavljeno vozilo v enkratnem znesku, ki znaša 500 eur. Pogoji za takšno plačilo so plačane vse zapadle dajatve za vozilo iz preteklih let.

(3) Za enkratno plačilo dajatve iz prejšnjega odstavka lastnik vozila vloži vlogo na Direkcijo, ki lastniku, ki izpolnjuje vse pogoje v skladu s tem zakonom, izda plačilni nalog.

15. člen

(višina dajatve za odjavljeno vozilo)

(1) Višina dajatve za odjavljeno vozilo se določi v višini 25 % višine letne dajatve, ki je za tako vozilo določena v skladu z 7. členom tega zakona, brez upoštevanja oprostitve ali znižanj plačila letne dajatve, vendar ne manj kot 25 eur.

(2) Za vozila, ki imajo vgrajen samo električni pogonski motor se plača dajatev za odjavljeno vozilo po kategorijah:

- M1 in N1 v višini 25 eur;

- L2e v višini 20 eur.

16. člen

(vplačevanje dajatve za odjavljeno vozilo)

(1) Dajatev za odjavljeno vozilo se plačuje v enkratnem znesku.

(2) Če lastnik odjavljenega vozila prenese lastništvo na drugo osebo, ki ima sedež ali bivališče v Republiki Sloveniji, novi lastnik postane zavezanec za plačilo letne dajatve za odjavljeno vozilo v istih rokih, kot prejšnji lastnik.

(3) Direkcija v petnajstih dneh po nastanku obveznosti plačila, pošlje lastniku odjavljenega vozila plačilni nalog za plačilo nastale obveznosti. Lastnik mora plačilo izvesti v roku 30 dni po prejemu zahtevka. Pri izdaji zahtevka direkcija upošteva podatke o zavezancu za plačilo iz drugega odstavka,

2. člena tega zakona.

(4) Dajatev za odjavljeno vozilo se vplača na vplačilni račun, določen s predpisi o načinu plačevanja obveznih dajatev.

(5) Če znesek obračunane dajatve za odjavljeno vozilo ni plačan ali ni plačan v celoti, direkcija preda zadevo organu, pristojnemu za izterjavo davčnih obveznosti.

6) Obveznost plačila dajatve za odjavljeno vozilo preneha, ko je iz evidence vozil, ki se vodi na osnovi zakona o motornih vozilih razvidno, da je bilo vozilo predano v razgradnjo v skladu s predpisi o varstvu okolja ali da je za vozilo plačana dajatev v enkratnem znesku v skladu z drugim in tretjim odstavkom 14. člena.

7) Obveznost plačila dajatve za odjavljeno vozilo preneha tudi, če zavezanec registracijski organizaciji predloži:

- potrdilo o uničenju vozila v skladu s predpisi o varstvu okolja ali
- policijski zapisnik, iz katerega je razvidno, da je bilo vozilo ukradeno.

8) V primerih iz prejšnjega odstavka registracijska organizacija to dejstvo takoj po predložitvi navedenih dokumentov vnese v evidenco registriranih vozil.

IV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

17. člen

(izdaja podzakonskih predpisov in uporaba za odjavljena vozila)

(1) Vlada izda predpis iz 7. člena tega zakona najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Minister, pristojen za promet, izda predpis iz petega odstavka 11. člena tega zakona najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(3) Določbe tega zakona, ki se nanašajo na dajatev za odjavljeno vozilo, se uporabljajo za vozila, na katerih se bo izvedel postopek odjave po začetku uporabe tega zakona.

18. člen

(prenehanje veljavnosti)

(1) Z uveljavitvijo tega zakona preneha veljati:

- Zakon o letni dajatvi za uporabo vozil v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 57/2008);
- Uredba o načinu določanja in višini letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 100/08, 12/10, 80/12, 59/13 in 1/16);
- Pravilnik o potrdilu o poravnani letni dajatvi za uporabo vozila v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 14/09).

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se predpisa iz druge in tretje alineje prejšnjega odstavka uporabljata do uveljavitve predpisov iz 17. člena tega zakona, kolikor nista v nasprotju s tem zakonom.

19. člen

(začetek veljavnosti)

(1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Določbe tega zakona o dajatvi za odjavljeno vozilo se začnejo uporabljati 01.01.2017.

PRILOGA I:

NAJNIŽJA VIŠINA LETNE DAJATVE

Tovorna vozila

Število osi in največja dovoljena skupna masa vozila (v tonah)		Najnižja višina letne dajatve (v eurih/leto)	
ne manj kot	manj kot	pogonska os z zračnim vzmetenjem ali priznanim ekvivalentom (*)	drugi sistemi vzmetenja vozne osi
Dve osi			
12	13	0	31
13	14	31	86
14	15	86	121
15	18	121	274
Tri osi			
15	17	31	54
17	19	54	111
19	21	111	144
21	23	144	222
23	25	222	345
25	26	222	345
Štiri osi			
23	25	144	146
25	27	146	228
27	29	228	362
29	31	362	537
31	32	362	537
(*) Vzmetenje, priznано kot enakovredno v skladu z opredelitvijo v Prilogi II k Direktivi Sveta 96/53/ES z dne 25. julija 1996 o določitvi največjih dovoljenih dimenzij v notranjem in mednarodnem prometu in največje dovoljene mase v mednarodnem prometu za določena cestna vozila, ki vozijo v Skupnosti (OJ L 235, 17. 9. 1996, str. 59).			

Skupine vozil (vlečna vozila s polpriklopnikom in vlečna vozila s priklopnikom)

Število osi in največja dovoljena skupna masa vozila (v tonah)		Najnižja višina letne dajatve (v eurih/leto)	
ne manj kot	manj kot	pogonska os z zračnim vzmetenjem ali priznanim ekvivalentom (*)	drugi sistemi vzmetenja vozne osi
2 + 1 os			
12	14	0	0
14	16	0	0
16	18	0	14
18	20	14	32
20	22	32	75
22	23	75	97
23	25	97	175
25	28	175	307
2 + 2 osi			
23	25	30	70
25	26	70	115
26	28	115	169
28	29	169	204
29	31	204	335
31	33	335	465
33	36	465	706
36	38	465	706
2 + 3 osi			
36	38	370	515
38	40	515	700
3 + 2 osi			
36	38	327	454
38	40	454	628
40	44	628	929
3 + 3 osi			
36	38	186	225
38	40	225	336
40	44	336	535

(*) Vzmetenje, priznано kot enakovredno v skladu z opredelitvijo v Prilogi II k Direktivi Sveta 96/53/ES z dne 25. julija 1996 o določitvi največjih dovoljenih dimenzij v notranjem in mednarodnem prometu in največje dovoljene mase v mednarodnem prometu za določena cestna vozila, ki vozijo v Skupnosti (OJ L 235, 17. 9. 1996, str. 59).

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Člen določa vsebino, ki jo ureja zakon.

Ureja se obveznost plačevanja letne dajatve za uporabo motornih vozil v cestnem prometu (v nadaljnjem besedilu: letna dajatev), način določitve višine letne dajatve, oprostitve plačila, vračilo sorazmernega deleža letne dajatve ter postopki, ki se vodijo v zvezi z obveznostjo plačevanja letne dajatve.

Ureja se obveznost plačevanja dajatve za vozila, ki so bila odjavljena v skladu z zakonom, ki ureja motorna vozila, (v nadaljnjem besedilu: dajatev za odjavljeno vozilo), način določitve višine dajatve za odjavljeno vozilo, nadzor nad plačevanjem ter postopki v zvezi z obveznostjo plačevanja dajatve za odjavljeno vozilo.

Z zakonom se v slovenski pravni red prenašajo tudi določbe Direktive 99/62/ES o cestnih pristojbinah za uporabo določene infrastrukture za težka vozila. Ta direktiva je že bila prenesena v slovenski pravni red z obstoječim zakonom.

K 2. členu

Vsebina člena določa zavezanca za plačilo letne dajatve, ki so fizična ali pravna oseba na katero je vozilo registrirano in zavezanca za plačilo dajatve za odjavljeno vozilo, katere zavezanec je lastnik odjavljenega vozila s sedežem ali bivališčem v republiki Sloveniji. Določeno je tudi, kdo je plačnik v primeru mladoletne oziroma poslovno nesposobne osebe in določa, da je plačnik v primeru, da je vozilo v lasti več oseb, oseba, ki je kot lastnik navedena v evidenci registriranih vozil. V primeru dedovanja je zavezanec za plačilo zapadlih dajatev brez zamudnih obresti dedič, ki vozilo podeduje.

K 3. členu

V 3. členu je določeno, da so prihodki od letne dajatve in dajatve za odjavljeno vozilo prihodek proračuna države kot namenska sredstva za izvedbo investicij in vzdrževanje prometne infrastrukture v Republiki Sloveniji.

K 4. členu

Člen določena subsidiarno uporabo davčnih predpisov za obračunavanje zamudnih obresti, pravnih sredstev, zastaranja pravice do odmere oziroma izterjave, postopka prisilne izterjave ter vseh drugih vprašanih postopka, ki niso urejena s tem zakonom.

K 5. členu

Člen določa evidentiranje vplačil oziroma obračun in nadzor. Za letno dajatev se obdrži obstoječi nadzor, ki ga izvajajo upravne enote in nosilci javnega pooblastila in ki lahko brezplačno uporabljajo vse potrebne podatke iz uradne evidence, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za vodenje evidence registriranih vozil. Izvajalci vodijo tudi evidenco izdanih potrdil iz petega in šestega odstavka 11. člena zakona.

Za obračun in nadzor nad vplačili ter za odmero dajatve za odjavljeno vozilo je na novo določena Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo, ki brezplačno uporablja vse potrebne podatke iz uradne evidence, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za vodenje evidence registriranih vozil. Direkcija vodi tudi evidenco posredovanih zahtevkov za plačilo iz tretjega odstavka 16. člena zakona.

K 6. členu

Drugo poglavje zakona določa določila v povezavi z letno dajatvijo za uporabo motornih in priklopnih vozil. Pri tem se ohranjajo rešitve iz obstoječega zakona.

Vsebina 6. člena določa, da se letna dajatev plačuje enkrat letno za uporabo v Republiki Sloveniji registriranih motornih in priklopnih vozil v cestnem prometu.

K 7. členu

Določena je višina letne dajatve v odvisnosti od kategorije vozila, z upoštevanjem tehničnih značilnosti, razvidnih iz podatkov iz evidence registriranih vozil.

Podrobnejši način določanja letne dajatve ter višino letne dajatve za posamezne kategorije oziroma podkategorije vozil določi Vlada Republike Slovenije ob upoštevanju temeljnih kriterijev, ki jih določa zakon. Tako se pri določanju višine dajatve pri osebnih vozilih upošteva prostornina motorja, pri avtobusih in tovornih vozilih največja dovoljena masa, pri vlečnih vozilih se upošteva nazivna moč motorja vlečnega vozila in največja dovoljena masa skupine vozil, pri priklopnih vozilih pa največja dovoljena masa.

Vlada bo morala pri določanju višine dajatev upoštevati tudi omejitve, predpisane z Direktivo 99/62/ES in določene v Prilogi zakona. Z zakonom je dana tudi podlaga, da se pri določanju višine dajatev upošteva še ekološka čistost in način vzmetenja vozil. Prav tako je dana podlaga za določitev olajšav ali oprostitev plačila letnih dajatev za vozila, ki samo občasno vozijo po javnih cestah Republike Slovenije. Pri tem bo treba v skladu z Direktivo 99/62/ES pridobiti soglasje Komisije.

K 8. členu

Določena vozila so v celoti oproščena plačila letne dajatve. Mednje sodijo sledeča, taksativno naštetá vozila:

- za motorna vozila, ki imajo vgrajen samo električni pogonski motor;
- za traktorje in traktorske priklopnike;
- za kolesa z motorjem, trikolesa s prostornino motorja do vključno 50 ccm, lahka štirikolesa, lahka dvokolesna vozila na motorni pogon, trikolesne mopede in lahke štirikolesnike;
- za lahke priklopnike, katerih največja dovoljena masa ne presega 750 kg;
- za vozila, ki se uporabljajo za obrambo, Slovensko vojsko, Civilno zaščito ter intervencijska vozila gorske reševalne službe in ekološkega laboratorija z mobilno enoto;
- za policijska vozila;
- za gasilska vozila;
- za vozila nujne medicinske pomoči;
- za vozila diplomatskih in konzularnih predstavništev, razen konzularnih predstavništev, ki jih vodijo častni konzularni funkcionarji;
- za vozila misij tujih držav in predstavništev mednarodnih organizacij v Republiki Sloveniji ter tujcev, zaposlenih v teh predstavništvih oziroma misijah.

Za navedena vozila se dajatev ne plačuje in oprostitev ni treba posebej uveljavljati.

Za vozila s statusom starodobnega vozila je določena nižja letna dajatev v višini 20 % letne dajatve za posamezne kategorije oziroma podkategorije motornih in priklopnih vozil.

Za vozila, ki jih imajo v lasti ali uporabi velike družine je določena nižja letna dajatev v višini 50 % letne dajatve za osebna vozila. Dajatev se plačuje za največ eno vozilo v lasti ali uporabi enega izmed članov družine, ki ima v koledarskem letu vsaj en dan štiri ali več otrok do starosti 18 let, po 18. letu pa, če so otroke starši dolžni preživljati v skladu z določbami zakona, ki ureja družinska razmerja. Znižanje se uveljavlja na podlagi dokazila o skupnem stalnem prebivališču vseh članov družine.

K 9. členu

Oprostitev plačila letne dajatve je mogoče uveljaviti za osebna vozila moči motorja do vključno 130 kW ter za osebna vozila, prirejena za prevoz invalida na invalidskem vozičku, ki se uporabljajo za prevoz:

- oseb, pri katerih je ugotovljena najmanj 80 % telesna okvara ali 80 % vojna invalidnost, ter oseb, pri katerih je zaradi izgube, okvare ali paraliziranosti spodnjih okončin ali medenice ugotovljena najmanj 60 % telesna okvara ali 60 % vojna invalidnost;

- oseb, ki so popolnoma izgubile vid na obeh očesih;
- oseb z zmerno, težjo ali težko telesno ali duševno prizadetostjo, ki jim je priznana invalidnost po predpisih o družbenem varstvu telesno in duševno prizadetih oseb in
- otrok, ki potrebujejo posebno nego in varstvo.

Zakon določa listine, na podlagi katerih se ugotavlja obstoj okoliščin, relevantnih za priznanje oprostitev. Stranki ni treba predložiti tistih dokazil, ki jih izdajajo državni organi ali nosilci javnih pooblastil. Te pridobi pristojni organ sam po uradni dolžnosti.

Praviloma uveljavlja oprostitev poslovno sposoben upravičenec sam, in sicer za eno vozilo, ki je v njegovi lasti. Za poslovno nesposobne upravičence, ne glede na njihovo starost, lahko oprostitev plačila letne dajatve uveljavi upravičenčev skrbnik oziroma oseba, ki dokaže, da upravičenec živi pri njej.

Oprostitev plačila letne dajatve lahko uveljavijo tudi invalidske organizacije, in sicer za več vozil, ki se uporabljajo za prevoz invalidnih oseb in so registrirana na invalidsko organizacijo brez omejitve moči motorja in dodatne opremljenosti vozila za prevoz invalida na invalidskem vozičku.

K 10. členu

V 10. členu je določen postopek za uveljavljanje ter odločanje o oprostitvi plačila letne dajatve. Vloga za oprostitev se vloži pri upravni enoti v pisni ali elektronski obliki, lahko pa se vloži tudi pri nosilcu javnega pooblastila za registracijo vozil, ki jo pošlje upravni enoti.

O oprostitvi plačila letne dajatve se odloči z odločbo, zoper katero je dovoljena pritožba. Če je bila letna dajatev plačana pred dokončnostjo izdane odločbe, ima upravičenec pravico do vračila vplačane letne dajatve od dne vložitve vloge za oprostitev.

K 11. členu

Letna dajatev se praviloma plača v enkratnem znesku za obdobje dvanajst mesecev vnaprej, in sicer še pred izdajo oziroma podaljšanjem veljavnosti prometnega dovoljenja. Vplačilo se opravi neposredno pri upravni enoti oziroma pri pooblaščenцу na podlagi strankinega obračuna. Subjekt, pri katerem se izvede vplačilo, preveri pravilnost obračuna in plačila letne dajatve ter izda predpisano potrdilo. Potrdilo se izda tudi v primeru, da se dajatev ne plača iz razlogov, ki jih določa zakon (uveljavljanje oprostitev, ali ker gre za vozilo, za katero se dajatev ne plačuje). Strankam mora biti zagotovljeno brezgotovinsko plačilo letne dajatve, pri čemer grede stroški v breme stranke, ki takšno obliko plačila uveljavlja. Opozorilo o stroških mora biti objavljeno na vidnem mestu. Poleg tega pa lahko stranka letno dajatev vplača tudi sama neposredno na vplačilni račun. Če znesek obračunanega letne dajatve ni plačan v pravilnem znesku, se njegova višina odmeri z odločbo, zoper katero je dovoljena pritožba na pristojno ministrstvo.

Plačilo letne dajatve je pogoj za izdajo ali podaljšanje veljavnosti prometnega dovoljenja. Pristojni registracijski organ mora to dejstvo obvezno preveriti.

K 12. členu

V primeru, da se vozilo registrira le začasno oziroma se zanj izda prometno dovoljenje za obdobje, krajše od enega leta, zavezanec plača le sorazmeren delež letne dajatve, ki ustreza obdobju, v katerem je bilo vozilo veljavno registrirano v prometu. Sorazmeren delež se določi v višini dvanajstine letne dajatve za uporabo vozil za vsak začetni mesec, v katerem velja prometno dovoljenje. Prav tako se lahko na željo stranke plača letna dajatev tudi za daljše obdobje, v primeru, ko se za vozilo opravi tehnični pregled za obdobje, daljše od enega leta.

K 13. členu

Če se vozilo odjavi pred potekom obdobja, za katero je bila letna dajatev plačana, se lahko zahteva vračilo sorazmernega deleža vplačanega zneska. Vračilo se zahteva ob odjavi vozila oziroma najkasneje v roku enega meseca po odjavi. Sorazmerni delež se določi v višini dvanajstine za vsak preostali celi mesec do izteka preostale dobe.

Člen ureja tudi postopek uveljavljanja vračila. Tako se ob odjavi vozila izpiše izračun za vračilo, s podpisom katerega upravičenec izjavi, da je o višini pripadajočega sorazmernega deleža seznanjen, da se strinja z višino ter da zahteva vračilo, navede pa tudi številko transakcijskega računa, kamor naj se izplača pripadajoči sorazmerni del letne dajatve. Zahtevek se po elektronski poti posreduje upravni enoti, ki ga v primeru upravičenosti zahtevka posreduje najpozneje v osmih dneh v izplačilo.

K 14. členu

Tretje poglavje zakona uvaja postopek dajatve za odjavljeno vozilo.

Vsebina 14. člena določa, da se dajatev za odjavljeno vozilo plačuje enkrat letno in sicer za vozila kategorij M1, N1 in L2e. Obveznost nastopi prvič eno leto po odjavi vozila (deregistraciji vozila) in nato vsako leto na isti datum, kot je bil datum prve odjave.

Določena je možnost enkratnega plačila dajatve v višini 500 eur s katerim se lastnik reši obveznosti plačevanja dajatve za odjavljeno vozilo. Plačilo je možno kadarkoli v času od odjave vozila dalje. Če lastnik želi plačati dajatev kasneje, ko so v preteklosti že nastopile obveznosti plačila dajatve, mora imeti pred plačilom enkratnega zneska poravnane vse zapadle dajatve iz preteklih let.

K 15. členu

Člen določa višino letne dajatve za odjavljeno vozilo v višini 25 % višine letne dajatve za takšno vozilo, vendar ne manj kot 25 eur. Pri tem se ne upoštevajo oprostitev ali znižanja plačila letne dajatve za takšno vozilo.

Za vozila, ki imajo vgrajen samo električni pogonski motor je dajatev za odjavljeno vozilo določena po kategorijah in v višini:

- M1 in N1 v višini 25eur;
- L2e v višini 20 eur.

K 16. členu

Določeno je, da se dajatev za odjavljeno vozilo plačuje v enkratnem znesku.

V primeru prenosa lastništva odjavljenega vozila na drugo osebo, ki ima sedež ali prebivališče v Republiki Sloveniji postane zavezanec za plačilo novi lastnik v istih rokih kot prejšnji lastnik.

Opredeljen je postopek, kako direkcija pošlje lastniku odjavljenega vozila obvestilo o nastanku obveznosti plačila. Obveznost mora lastnik plačati v 30 dneh po prejemu zahtevka. Če zavezanec vozilo po nastanku obveznosti plačila odtuji, za tisto leto ostane zavezanec za plačilo dajatve za odjavljeno vozilo. Na novega zavezanca preide obveznost plačila za naslednje leto.

V primeru, da dajatve za odjavljeno vozilo ni plačana ali ni plačana v celoti, direkcija preda zadevo v izvršbo organu, pristojnemu za izterjavo davčnih obveznosti.

Obveznost plačila dajatve za odjavljeno vozilo preneha, če je lastnik predal vozilo v razgradnjo v skladu s predpisi o varstvu okolja ali da je plačal dajatev v enkratnem znesku in je to razvidno iz evidence vozil, ki se vodi na osnovi zakona o motornih vozilih.

Če navedeno ni razvidno iz evidence vozil ima lastnik še vedno možnost, da se reši plačevanja dajatve, če registracijski organizaciji predloži potrdilo o uničenju vozila v skladu s predpisi o varstvu okolja ali policijski zapisnik, iz katerega je razvidno, da je bilo vozilo ukradeno. V teh primerih registracijska organizacija to dejstvo takoj po predložitvi navedenih dokumentov vnese v evidenco motornih vozil.

K 17. členu

Na podlagi zakona je predvidena izdaja dveh podzakonskih aktov. Vlada z uredbo določi natančnejše pogoje za določanje višine letne dajatve ter višino dajatve za posamezne kategorije oziroma podkategorije vozil, Minister pristojen za promet pa s pravilnikom določi vsebino in obliko potrdila o izpolnitvi obveznosti plačila letne dajatve za uporabo motornih vozil. Rok za izdajo predpisov je šest mesecev po začetku uporabe zakona.

K 18. členu

Z uveljavitvijo zakona preneha veljati obstoječi Zakon o letni dajatvi za uporabo vozil v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 57/2008).

Prav tako nehata veljata oba sedanja podzakonska akta, ki pa se uporabljata do uveljavitve novih podzakonskih aktov iz prejšnjega člena.

K 19. členu

Ta člen določa vakacijski rok. Zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. V delu, ki določa dajatev za odjavljeno vozilo pa se začne uporabljati 1.1.2017. To bo omogočilo pravočasno pripravo celotnega sistema na uvedbo novo dajatve (prilagoditev programov, obveščanje...)

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

/